

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 grullo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 292 (12.617)

Trst, četrtek, 11. decembra 19

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
ije)
P.P. 132
5001 KOPER
OSREDNJA KNJIZNICA
8554 AA
60100200

Chiracova vlada klecnila pred geslom »Plus jamais ça«

Pol milijona študentov mirno v sprevodu po pariških ulicah

Na zatožni klopi predvsem policijski odredi notranjega ministra Pasquaja

PARIZ — »Plus jamais ça«, (nikoli več kaj takega). S tem geslom, napisanim z belimi črkami na črnem transparentu, je včeraj ob 14.30 krenila po pariških ulicah, v smeri proti Place de la Nation, imponantna povorka, ki jo je sestavljalo nad pol milijona študentov, sindikalnih predstavnikov in staršev.

S povorko, ki je bila dolga 6 kilometrov, so se tako zaključile študentske demonstracije »novembra 86«, kot so jih nekateri imenovali, da bi jih idejno povezali s slavnim »majem 68«. Francoski študentje so tako izrazili svoje zadovoljstvo nad dosegom »politične« zmagi, ki je Chiracova vlada zlahka ne bo mogla pozabiti, vendar

so to svoje upravičeno zadovoljstvo zatrl in shod posvetili spominu 22-letnega študenta Malika Oussekinija, ki ga je do smrti pretepla izbrana policija notranjega ministra Pasquaja.

Pariške manifestacije so se polnoštevno udeležili tudi študentje iz drugih evropskih držav, med katerimi je bilo tudi na stotine Italijanov, ki pa jih je francoska policija vso noč zadržala na mejnem prehodu, tako da so se z zamudo vključili v povorko. Niso pa bili zadnji, saj so povorko »zaprl«, po dogovoru s koordinacijskim odborom višješolskih in univerzitetnih študentov, sindikalnimi predstavniki in starši, ki so tako preprečili morebitnim provokatorjem, da skalijo mir sprevoda. Na red so včeraj skrebele tudi posebne enote »belih čelad«, prostovoljcev, predvsem zdravnikov in profesionalcev, ki so tako še bolj okrnili vlogo številnih prisotnih policijskih odredov.

Minister Pasqua, ki je študentom obljubil, da bo pojasnil delovanje svojih posebnih motorističnih enot le v primeru, da med povorko ne bo prišlo do izgrediv, bo zdaj primoran držati besedo, še posebno glede na to, da so preiskovalci že prišli na sled štirim policistom, ki so zakrivali študentovo smrt.

Včeraj na sedežu občinske sku

Predsednik IS SR

Dušan Šinigoj sprejel
Enotno slovensko delegacijo

Na sedežu občinske skupščine v Sežani se je včeraj sestala Enotna slovenska delegacija s predsednikom izvršnega sveta SR Slovenije tov. Dušanom Šinigojem in njegovimi sodelavci. Predsednik slovenske vlade je poudaril napore Slovenije za sožitje, odprto mejo in gospodarsko sodelovanje. Člani enotne delegacije pa so opozorili na zastoj pri globalnem zaščitnem zakonu kot na posledico tragičnega dogodka v Tržaškem zalivu in zaskrbljenost Slovencev v Italiji zaradi zaostritve odnosov in poslabšane politične klime.

Američani čedalje manj zaupajo washingtonski administraciji

Irangate: Casey (CIA) vedel, a molčal? Reagan išče solidarnost pri Evropejcih

Medtem ko je zunanje politična komisija predstavnika doma v Kongresu včeraj zaslisevala za zaprtimi vrati šefa protivohunske službe CIA Williama Caseya, je bilo v Evropi kar pet ameriških ministrov, da bi po Reaganovem naročilu prosili zaveznike za solidarnost z Belo hišo po izbruhu škandala Irangate. Diplomatska ofenziva se je začela v Londonu, kjer so se sešli v tork notranji ministri EGS, končala pa se bo v Bruslju, kamor so včeraj dopotovali zunanji ministri držav NATO. Vodijo jo ministri Weinberger (obramba), Meese (pravosodje), Lyng (kmetijstvo), Baldrige (trgovina), sam državni tajnik Shultz in njegov pomočnik Murphy, ki je sklical posvet med diplomatskimi predstavniki ZDA na Bližnjem vzhodu. Shultz se je sestel s kolegi Howom (Anglija), Raimondom (Francija) in Genscherjem (ZRN). Glasnik Shultzovega ministrstva je že izjavil, da je Evropa pokazala razumevanje za washingtonsko upravo (zlasti Thatcherjeva, ki je označila Reagana kot poštenjaka s težkimi in bolečimi problemi).

Drugače menijo sami Američani. Anketa v izvedbi New York Timesa in

televizijske mreže CBS kaže, da 61 odstotkov Američanov ne soglaša s tem, kako Bela hiša obravnava afero, in da samo 47 odstotkov odobrava osebno Reaganovo ravnanje. Casey je rekel, da CIA ni vpletena v Irangate, omenjeni newyorški list pa trdi, da je Casey vedel za financiranje kontrarevo-

lucionarjev v Nikaragvi z denarjem od prodaje orožja Iranu že mesec dni, preden je minister Meese 25. novembra razodel škandal. Ne samo, dva Caseyeva agenta sta neposredno nadzorovala zadevni bančni račun v Švici, a šef CIA naj bi Reagana sproti obveščal o pomoči contrasom. Meese je dejal,

da sta bila z zadevo seznanjena le North in Poindexter, o katerih pa je McFarlane namignil, da sta izpolnjevala ukaze Donalda Regana.

Predsednik Reagan pa je sinoči napovedal, da bo verjetno privolil na zaslisanje, a pod pogojem, da ga vodi »neodvisen sodnik«.

Končan obisk delegacije ZKJ v Moskvi

Gorbačov bo obiskal Jugoslavijo

MOSKVA — Predsednik predsedstva CK ZKJ Milanko Renovica in generalni sekretar CK KP SZ Mihail Gorbačov ter člani obeh delegacij so včeraj v Kremlju končali uradne pogovore, ki so minili v zelo prijateljskem in prisrčnem ozračju. Izčrpno so izmenjali mnenja o jugoslovansko-sovjetskih odnosih in razmerah v svetu, delegaciji pa sta se tudi medsebojno seznanili z razvojem v obeh državah.

Pogovori so trajali polnih pet ur, najprej pa so zajeli jugoslovansko-sovjetske odnose in sodelovanje. Obe strani sta ugotovili, da je sodelovanje vsestransko in zelo razvito, na partijskem, državnem, ekonomskem, kulturnem in drugih področjih. Obe strani sta izrazili pripravljenost, da se sodelovanje in odnosi med državama razvijajo in pogloblja-

jo na znanih načelih, ki sta jih državi določili z beograjsko deklaracijo in moskovsko izjavo v letih 1955 in 1956.

Posebej so govorili o sodelovanju na gospodarskem področju. Kot računajo, bo jugoslovansko-sovjetska menjava v sedanjem petletnem obdobju (do konca leta 1990) dosegla vrednost približno 36 milijard dolarjev. V včerajšnjih pogovorih so izrazili obojestransko pripravljenost za poglobitev ekonomskega sodelovanja, da ne bi bilo omejeno le na blagovno menjavo. V zvezi s tem bodo podpirali razvoj višjih oblik sodelovanja.

Mihail Gorbačov je ob koncu pogovorov sprejel povabilo, da v prihodnjem letu obišče Jugoslavijo. (dd)

Sen. Gerbčeva o globalni zaščiti

RIM — Parlamentarna komisija za deželna vprašanja, ki ji predseduje komunistični senator Armando Cossutta, je včeraj popoldne odobrila dokument o pravnem položaju ter o vseh odprtih vprašanjih, s katerimi se soočajo dežele s posebnim statutom. Gre za obširno analizo, sad več kot enoletnega truda članov komisije, ki so obiskali dežele s posebnim statutom ter imeli celo vrsto avdicij in srečanj s strokovnjaki, ki se od blizu ukvarjajo s to problematiko. Iz poročila, ki so ga odobrili včeraj, je razvidno, da država še danes ne priznava avtonomnim deželam nekatere važne pristojnosti, ki izhajajo iz posebnih statotov.

Komisija, ki se je med obiskom v Furlaniji-Juljski krajini sestala tudi z enotno delegacijo Slovencev v Italiji, se je ukvarjala tudi s problemi narodnih in jezikovnih manjšin. Na to tematično se je med včerajšnjo sklepno razpravo navezala komunistična senatorka Gerbčeva, ki je spet obsodila zamude in zavlačevanja pri parlamentarnem postopku za odobritev zakona za globalno zaščito naše manjšine.

Odobreni dokument bo predsednik Cossutta poslal vladi, političnim silam ter deželnim odborom in svetovalcem. O poročilu pa bo tekla beseda tudi v senatu in v poslanski zbornici. (st)

Včeraj v Milanu pričetek 10. kongresa VZPI-ANPI

MILAN — »Brez retorike moramo mladim posredovati v odporniškem gibanju porojene vrednote. Bog ne daj, da bi se odpornišтво izčrpalo z ljudmi, ki so ga doživljali«. S temi besedami je delegate 10. kongresa VZPI-ANPI, ki se je včeraj začel v Milanu, nagovoril poveljnik generalnega štaba obrambe general Riccardo Bisogniero. »V imenu vseh oboroženih sil« se je šef generalnega štaba »spomnil na skupno bojevano osvobodilno vojno«.

Delegati so generalov pozdrav sprejeli z navdušenim ploskanjem, predsednik VZPI-ANPI Arrigo Boldrini pa je zapustil predsedniško mizo, odšel k govorniku in ga objel. Šef generalnega štaba Bisogniero in predsednik Vsestranske zveze partizanov Italije Boldrini sta namreč kot poveljnika skupin Cremona in Gordini pozimi 1945. leta sodelovala z britansko osmo armado v bojih proti Nemcem.

Odprtju shoda nekdanjih partizanov so prisostvovali zastopniki vseh političnih, sindikalnih in mladinskih sil ustavnega loka, senata in poslanske zbornice, delegacija KPI pod vodstvom tajnika Natte in tuje delegacije, med katerimi tudi kitajska in jugoslovanska. Milanskega nadškoda je zastopal msgr. Barbareschi, nekdanji partizan. Kongres spremljata tudi senatorja Paolo Emilio Taviani in Mario Ferrari Aggradi, predsednika borbevskih organizacij FIVL in API.

V svojem poročilu je Boldrini osvetlil stališče združenja do italijanske domače in mednarodne politike. Celotno poročilo je prevečala pripravljenost VZPI-ANPI na »delo za svobodno in demokratično družbo«. Toda Boldrini je povedal tudi tole veliko resnico: »Človeštvo doživlja neprimerljivo družbeno in gospodarsko preobrazbo, hkrati pa mu z uničenjem grozi uskladiščeno in potujoče atomsko orožje«.

Stavka zdravnikov tudi danes in jutri

RIM — Avtonomni sindikati zdravnikov in veterinarjev so včeraj na sestanku preverili odnos do vlade, nastal po sestanku s podtajnikom Amatom. Potrdili so stavke, napovedane za danes in jutri, 19. decembra pa bodo določili svoje obnašanje za čas po 12. januarju 1987.

»Položaj postaja nevzdržen, pojasnjuje predsednik Paci, in sicer zato, ker sta vlada in javni sektor ujetnika okvirnega zakona javnih uslužbencev. Paci zatrjuje, da na zdravniški poklic ni mogoče gledati z birokratskega gledišča in ga uklepati v obnovo pogodbe za 4 milijone oseb.

Javna uprava se je včeraj sestala tudi z delegacijo konfederalnih organizacij zdravnikov. V tiskovnem sporočilu o sestanku sindikati poudarjajo, da javna stran ne kaže nobene pripravljenosti, dejansko spremeniti vlogo zdravnik v vsedržavni zdravstveni službi.

Avtonomni in konfederalni šolski sindikat pa od vlade in političnih sil terjata sprejem izrednega zakona. Zanj so se šolniki odločili zato, ker v finančnem zakonu niso videli pripravljenosti vlade, da bi spremenila svojo smer.

Torinu zmaga Hajduk izpadel

V povratnih tekmah osmine finala nogometnega pokala UEFA so v glavnem dosegli pričakovane izide. Torino je po domači zmagi proti belgijski ekipi Beveren z 2:1 slavil tudi na tujem. Z odlično igro je namreč premagal domačine z 1:0 z golom Dossene. Slednji si je nato nerodno zapravil vsaj še dva zadetka.

Inter je v Milanu igral proti Dukli iz Prage povsem mirno, saj je že na tujem dosegel pozitiven rezultat. Tudi na stadionu Meazza je z igral odločno na zmago ter dosegel prednost z lepim zadetkom Rumeniggeja. Tedaj pa se je nenadoma pojavila gosta megla. Sodnik je tekmo dvakrat prekinil in ko je opazil, da se vidljivost kvečjemu slabša, igralce dokončno poslal v slačilnice. Tekmo bodo ponovili danes ob 16.30 uri.

Hajduku ni v Splitu uspel veliki podvig. Igral je namreč neodločeno z Dundee Unitedom 0:0, pa čeprav je stalno napadal in zadel dve prečki. Vendar to ni bilo dovolj, saj so Angleži zmagali doma z 2:0.

V senatu začetek razprave o finančnem zakonu in državnem proračunu

Davek na zdravje zopet razlog razhajanj v vladni koaliciji

Liberalci grozijo, da bodo glasovali proti zadevnemu ukrepu

RIM — »Davek na zdravje«, ki ga morajo do 20. decembra plačati neodvisni delavci, je spet predmet ostrih polemik in razhajanj med strankami vladne koalicije. Najbolj napadalni so liberalci, ki so mnenja, da je omenjeni davek nepravilno in v nasprotju z davčno politiko vladnega zavestništva, ker ne upošteva vseh težav socialne in davčne narave, s katerimi se dnevno srečujejo tako imenovani prosti poklici. PLI se zato zavzema za korenito revizijo tega davka in napoveduje oster parlamentarni boj, pri čemer računa na precejšnjo nezadovoljstvo, ki vlada med večinskimi strankami in tudi med opozicijo. Liberalci vztrajajo na tem stališču in so že napovedali, da ne bodo umaknili popravkov k finančnemu zakonu, kot so naredili med razpravo v poslanski zbornici, ko so se zadovoljili z obvezami pristojnih ministrov. Vlada je vsekakor takrat iz previdnosti vseeno zahtevala zaupnico in ni izključeno, da se bo tudi v senatu, prihodnji teden, Craxi odločil za ta korak, čeprav bi s tem zastril polemike s stranko tajnika Altissima.

Zakladni minister Goria je včeraj izjavil, da je vlada pripravljena na revizijo »davka na zdravje«, a to izključno na podlagi novega odloka ministrskega sveta, ne torej s

spremembo finančnega zakona in državnega proračuna. To je tudi stališče finančnega ministra Visentinija, ki je spet pojasnil, da v tem primeru ne gre za davek, ampak za pristojbino, ki jo morajo vsi državljani plačati v zameno za javne zdravstvene usluge.

»Davek na zdravje« bo torej nov preizkusni kamen za Craxijevo vlado, ki hoče na vsak način odobriti finančni zakon pred božičnimi in novoletnimi počitnicami ter se tako izogniti novi razpravi v poslanski zbornici. Večinske stranke, posebno socialisti in demokristjani, že mislijo na novo politično preverjanje znotraj koalicije, do katerega naj bi prišlo v drugi polovici januarja, čeprav verjetno si niso niti sami na jasnem, kaj naj bi takrat pravzaprav preverjali. Ali vladni program, ki je ostal doslej v marsičem samo na papirju, ali pa napovedano marčno štafeto, ki jo vsakdo pojmuje po svoje, tako da danes ni nikomur jasno, kaj se bo zgodilo po spomladanskem kongresu socialistične stranke. Predčasne volitve, ki jih je predsednik republike Cossiga označil kot zdravilo za demokratični sistem, ostajajo torej še dalje za vogalom.

SANDOR TENCE

Očita jim, da hujskajo študente

Scalfaro izzval hudo polemiko s komunisti

RIM — Študentski protesti so zaostri odnose med KPI in notranjim ministrom. Scalfaro so komunisti vedno priznavali veliko korektnost, zato so jih toliko bolj prizadele njegove izjave za turinsko Stampo: »Upam, da KPI ni sposobna le iznašati predlogov, ampak jih tudi upravljati in zanje odgovarjati. Če prevzameš nalogo, da nekaj sprožiš, ne veš pa, kje in kako se bo vse to končalo, in torej nisi zmožen protesta demokratično voditi, tedaj si si naprtil res nevarno odgovornost.«

Reakcija KPI je bila ostra. Mladi član tajništva Massimo D'Alema je dejal, da zvenijo ministrove besede kot grožnja, nato pa prešel v protinapad: »Na pacifistični manifestaciji v Rimu so provokatorji lahko opravili svoje, ker so jim za to tudi bili dani pogoji. Ne bi hoteli, da bi se tudi ob prihodnjih študentskih manifestacijah dovo-

lilo izzivačem spreobrniti naravo protesta in s tem prikazati študentsko gibanje javnosti kot neko nasilno gibanje, kakor se je to zgodilo v Franciji.«

Se ostrejša je bila reakcija mladinske organizacije KPI, ki vidi v Scalfarovem intervjuju grozilno opozorilo Nicki Vendola iz tajništva ZKMI-FGCI: »Njegove grožnje zvenijo kot uvod k nastopom v slogu kratkovidne avtoritarnosti, k zaostrovanju napetosti in k policijskemu nasilju.«

Ministrovih besed pa ne odobrava niti vsa vladna večina. La Voce repubblicana je v članku o problemih študentov brez omembe Scalfara zatrnila: »Če ne znaš ugoditi zahtevam študentov, verjetno ne boš povzročil 'revolucije', toda nezaupanje v politični sistem se bo povečalo, posledice pa bodo morda še hujše.

G. R.

Prvi dan premirja na Filipinih Gverilci zapustili skrivališča

Eno izmed mnogih sinočnih praznovanj 60-dnevnega premirja po skupnem televizijskem nastopu predstavnikov vlade in filipinskih komunistov (AP)

V Zah. Nemčiji preiskava o prodaji načrtov podmornic Južni Afriki

BONN — Na zahtevo socialnih demokratov in zelenih je zahodnonemški zvezni zbor ustanovil preiskovalni parlamentarni odbor, ki naj bi razkril vso resnico v zvezi s prodajo zahodnonemških načrtov za gradnjo podmornic Južni Afriki.

Odbor so ustanovili na današnji seji zveznega zbora, ta seja pa je bila predzadnja v sedanjem zakonodajnem obdobju. Čeprav bo odboru predsedoval socialnodemokratski poslanec, je spričo tega zelo malo verjetno, da bo odbor lahko končal delo do 25. januarja, ko bodo parlamentarne volitve in ko bo mandat odbora ugasnil.

Sklep o tem, da bo postavila uradno zahtevo za ustanovitev preiskovalnega odbora, je socialnodemokratska parlamentarna frakcija sprejela včeraj. Predstavniki vladne koalicije so skušali danes to zahtevo osvetliti predvsem s potrebami volilnega boja. Dejansko bi bilo moč iz nekaterih znamenj sklepati, da odločitev o prodaji načrtov Južni Afriki — v navzkrižju z resolucijo OZN iz leta 1977 — ni bila sprejeta brez vednosti in sodelovanja kanclerjeve pisarne, socialnim demokratom pa bi bilo ta hip seveda kar prav, če bi našli temo, s pomočjo katere bi lahko vrgli senco na Kohla kot ponovnega kandidata za položaj zveznega kanclerja. Vladna koalicija je zato napovedala, da bo v odboru sprožila razpravo o tistem trgovanju z orožjem, ki sta ga pod vladavino socialnih demokratov podpisala

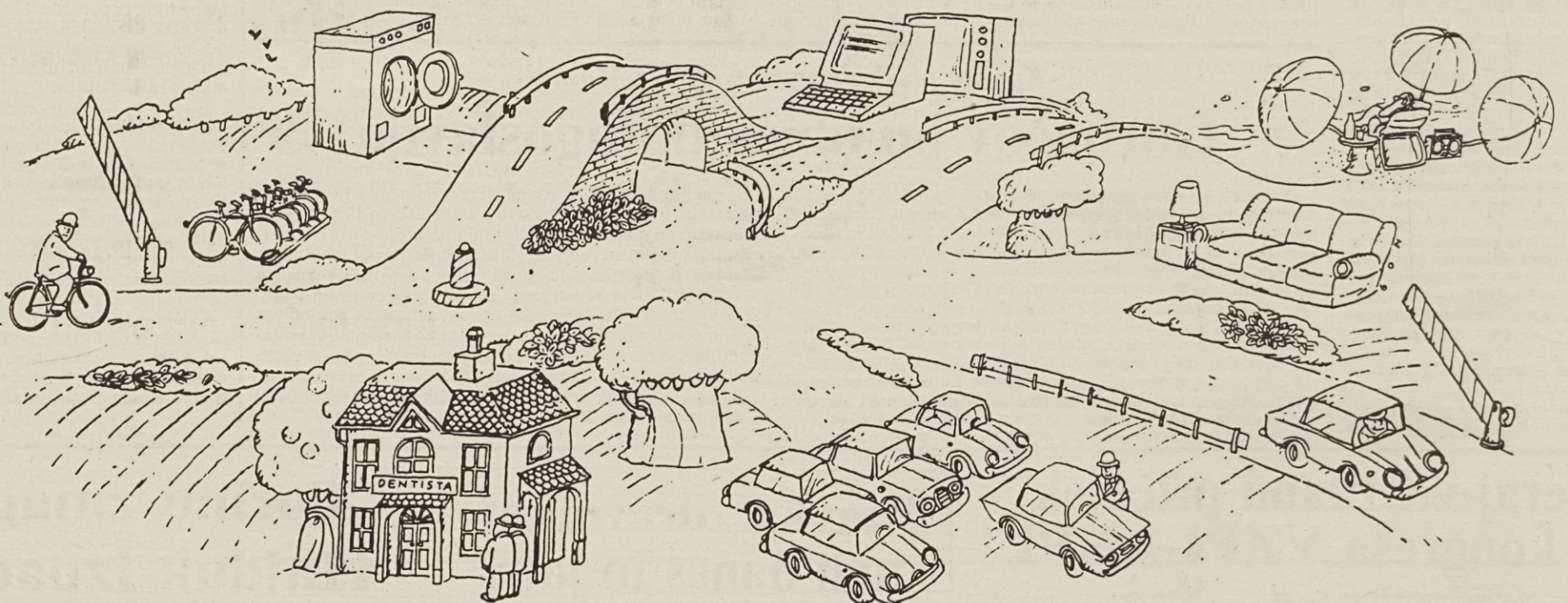
Brandt in Schmidt. Ta tema prav gotovo ne bo pogodu desnici v SPD, zato pa se utegne zgoditi, da bo prišla prav strankini levici, ki je nasprotnik slehernega izvoza orožja in ne samo nasprotnik izvoza orožja na »vroča« območja.

Seveda pa celotnega vprašanja, ki stoji pred novim parlamentarnim odborom (za ustanovitev takšnega odbora zadostuje četrtna poslanskih glasov), ni moč skriti zgolj na volilno razsežnost. Vprašanje ima pomembno politično razsežnost, saj ne gre samo za izvoz načrtov v Južno Afriko, marveč na sploh za vprašanje, ali naj se ZRN s svojim nedvomno velikim potencialom vključuje v svetovno trgovino z orožjem, v kolikšni meri naj se vključuje in kako naj se vključuje. Dodatna razsežnost pa je ob tem še tista, ki se nanaša na ustavnost: odbor bo moral ugotoviti, ali je zvezna vlada v tem primeru delovala v skladu z zakonom in ustavo. Danes ustanovljeni preiskovalni odbor je četrti v sedanjem zakonodajnem obdobju.

Sicer pa je vodstvo socialnodemokratske stranke po sedstanku prezidija, ki je bil že v ponedeljek, sporočilo, da bo tematiko predvolilnega boja spremenilo tako, da bosta v naslednjih šestih tednih do volitev v središču pozornosti dve temi: razorožitev in brezposelnost.

MARJAN SEDMAK

Naselje posojil

Prijetno je vedeti, da lahko dosežeš brez težav, kar potrebuješ. V ljudskih bankah (Banche Popolari) Furlanije-Juljske krajine boš našel »naselje posojil».

Seveda gre za simbolično naselje, kjer se lahko mirno sprehajaš in si potem izbereš tisto, kar je zate najbolj ustrezno: nov televizor, novejši tip avtomobila, pohištvo, ki ga potrebuješ že toliko časa, počitnice v zaželenem kraju; ali, če

preidemo k bolj uporabnim stvarim: opremo za urad, osebni računalnik za tvojo dejavnost, specialistične zdravstvene storitve, organizacijo važnega družinskega dogodka, kot je na primer poroka ali krst. Za vse te potrebe ti ljudske banke nudijo osebno posojilo, ki ga lahko vračaš v mesečnih obrokih in po zelo ugodni obrestni meri. V našem »naselju posojil» boš torej vedno našel način, da dosežeš tisto, kar

si želiš, oziroma, da rešiš svoje osebne probleme.

**Ljudske banke
Furlanije - Julijske Krajine**
bližje kot kdajkoli.

Od četrтка do četrтка Ovnov poučni »ritual«

STANISLAV RENKO

Zagreško dnevno glasilo SZDL »Vjesnik« že 43 let zagovarja tudi naše pravice — dosledno in zavzeto. Zato tisti žaljivi stavek njegovega urednika Radovana Stipe-tiča, ki smo ga ogorčeno ošibali že prejšnji petek — kar sta storili tudi SKGZ in SSK — pomeni količinsko toliko kot drobcena igla v ogromni plasti sena. In najbrž bi ostal neopažen, če ga ne bi beograjski dopisnik rimske tiskovne agencije ANSA kot posebno poslastico razširil po vseh redakcijah italijanskega dnevnega tiska in radia, od katerih so številne poskrbele, da so se z njim seznanili milijoni bralcev in poslušalcev, ki jim je tisti stavek zasmešnovalno dopovedoval, da Slovenci v Italiji »ritualno« zahtevamo neke »beneficije«, ki so »nerealistične« in da bi bile take »tudi v vsaki drugi državi« ter da te zahteve služijo samo »za izvajanje verbalnih ekshibicij in za neaktivnost na drugih področjih«. Zato naj spriču take vsebine članka — pa čeprav šele sedmi dan, odkar je z njim svoje bralce seznanil z razumljivo naslodo na prvi strani tržaški »Il Piccolo« — dodamo še dve ali tri pripombe. (Morda jih bo tržaški dopisnik agencije ANSA vsaj prebral, če jih že ne bo hotel vključiti med svoja poročila.)

Če se omejimo na republiko Hrvatsko, naj najprej za naše bralce povemo, da ima tisti ironični omenjeni »ritual« več kot 150-letno zgodovino, ki je kar precej tesno povezana z Zagrebom. Tam je namreč leta 1842 v tedanjem časopisu »Kolo«, ki ga je ustanovil skupaj z Vukotinovičem in Rakovcem, pisal o svojem potovanju po Reziji pa vse tja do Čedad najožji sodelavec slavnega Ljudevita Gaja, kot piše med drugim v svoji »Kulturni historiji« tudi istrski pesnik Zvane Črnja (Zagreb 1863) in kar je verjetno objavljeno tudi v petih knjigah »Djela« Stanka Vraza (Zagreb 1863) in kar so naši čitatelji pred nekaj manj kot 30 leti lahko brali v našem dnevniku. Nadaljevali pa so z »ritualom« naših pravičnih zahtev v prejšnjem stoletju tudi hrvaški politiki in pisatelji (o čemer so žaljivega časnikarja poučili prav gotovo že v šolskih klopeh), nato pa še pred in po prvi vojni — med njimi tudi edini jugoslovanski nobelovec za književnost — po drugi pa tudi veliki Krleža, da ne omenjamo »Vjesnikovega« sodelavca in za tisti »ritual« specializiranega Mihoviloviča in njegovega zadnjega članka v dnevniku, ki ga sedanji urednik Radovan očitno prav tako neokusno posredno ironizira.

Naravnost tragično pa je — če ne bi bilo usmiljenega posmeha vredno — Radovanovo dokazovanje, da so pravi ignoranti:

1. — Vsi tisti italijanski poslanci in senatorji, ki so ob ratifikaciji osimskih sporazumov pred 10, oziroma 9 leti z ogromno večino glasov, t.j. z vsemi, razen fašističnih, izglasovali za vlado obvezne, oziroma priporočilne resolucije o zakonitvi zaščite Slovencev v Italiji v smislu sporazuma, v katerem je zapisano tudi načelo o naj-

večjem možnem manjšinskem varstvu. — Po Radovanovi pameti, se je torej rimski parlament strašno pregrešil zoper realnost in če ne bo v prihodnjem članku zahteval, da se tak parlament razžene, kot je storil Mussolini pred 60 leti, ne bo tega storil samo zato, ker se drži »stare maksime«: Regnum regno non praescribit legem«. (Clankar je očitno pozabil, da je za Italijo osimska pogodba prav tako lex, kot vsi drugi njeni zakoni.) Pa tudi število parlamentarcev, skoraj tisoč jih je in čez 800 jih je glasovalo za tiste nerealne resolucije — mu bo verjetno delalo preglavice.

2. — Neverjetno zabiti in pravi nevedneži in tipični »verbalni ekshibicionisti« pa so tisti komunistični, socialistični, neodvisnolevičarski in demoproletarski parlamentarci, ki so v petnajstih letih že trikrat — za vsako zakonodajno dobo posebej — vložili zakonske predloge, ki vsebujejo tiste zahteve, ki jih »ritualno in nerealno« postavljajo naše enotne delegacije. Spriču sedanjih odnosov bi namreč parlament s tajnim glasovanjem z absolutno večino vse te zahteve »nerealno« izglasoval, ker bi zanje glasovala tista demokristjanska levica, ki se vsaj vsak mesec dvakrat ob tajnem glasovanju redno pojavlja in glasuje s predlagatelji zaščitnih zakonov.

3. — Iz tistega Radovanovega stavka pa sledi tudi, da se on strinja dejansko samo s parlamentarno MSI-DN »t.j. z novimi fašisti in monarhisti, ki vsem tistim zakonskim predlogom nasprotujejo (tudi predlogu KD, ki je za nas nesprejemljiv) in ki jih je v poslanski zbornici 29 od 630, v senatu pa 18 od 322. Pa še njim sledi iz Radovanovega članka nauk, naj se sklicujejo na njegovo trditve o nerealnosti naših zahtev in se tako pomaknejo še bolj na desno.

4. — Za velikega »političnega odločnega, diplomatsko sposobnega in državniško realističnega« člankarja — kot se poudarja v naslovu njegovega modrovanja — številnih mednarodnih povojnih manjšinskih zaščitnih organizacij enostavno ni. Kot smo videli, zna to povedati tudi po latinsko — da je namreč prepovedano »praescribere leges«. Potemtakem velja njegovo podtikanje nerealnih zahtev tudi za koroške Slovence in gradiščanske Hrvate...

Pa še bi lahko naštevali! — Kaj naj torej rečemo o tem genialnem politiku in diplomatu? Najbrž bo kar prav, da se spomnimo, kako je veliki Krleža — da ostanemo še v Zagrebu — kot smo brali v številnih pogovorih z njim v teh petih posmrtnih letih, nekemu kominformskemu pesniku brisal prvo polovico njegovega krstnega imena, tako da je od »Rad-ovan« ostal samo »ovan« ali »oven« po slovensko (»montone« po italijansko).

Sicer pa je zelo nesimpatično polemizirati z zagrebškim dnevnikom, čeprav smo očitno prisiljeni. Nikakor pa nismo pri tem pozabili na pregovor: »Kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima.« Tistega tretjega pa je občutili bolj v Trstu kot v Zagrebu.

Redni avtobus iz Kopra na Kalič?

KOPER — Zimske počitnice, zima, se bližajo, čeprav jih vsaj na Obali praktično sploh ne čutimo. Pa vendar nekateri že mislijo na zimo. Pri občinski zvezi prijateljev mladine in ZTKO se zavedajo, da bodo letos daljše počitnice na snegu za mnoge predrage, torej ostale neuresničena želja. Prav zato je vzniknila pobuda, da bi Slavniki z Obale, iz Kopra ali od drugod v zimskem času (obdobje bi pač morali opredeliti) uvedel redno potniško linijo do Kaliča, Obali najbližjega manjšega smučišča na Primorskem. So pripravljeni pri Slavniku to storiti, sprašuje E. M. iz Kopra.

Miroslav Prunk, vodja komercialnega sektorja pri Slavniku nam je povedal, da uvedba linije ni problem. Slavniki je voljan linijo uvesti, seveda pa pri tem ne more prevzeti vsega finančnega bremena nase. Za avtobuse je znano, da morajo dnevno prevoziti 250 kilometrov, da se »pokrijejo«, da so vožnje upravičene in po današnjih cenah bi avtobus do Kaliča in nazaj v Koper (relacija je pač krajša od 250 kilometrov) stal 88.800 dinarjev. V avtobusu, ki bi ga zasedlo 55 potnikov bi bila cena za posameznega potnika 1610 din v obe smeri. Ker bi pa to bil »čarterski« avtobus, bi bržčas bilo možno v dogovoru s Slavnikom, ki lahko prevzame celotno organizacijo (z malico in nakupom smučarskih kart oziroma drugimi storitvami na Kaliču), doseči ustrezen dogovor, pri katerem bi vsak od udeležencev prevzel nekaj tveganja. Slavniki nekaj, pobudniki akcije pa nekaj, kar materializirano povedano pomeni, da bi morali pobudniki akcije pokrivati vsaj del razlike v ceni, če bi avtobus vozil z izgubo.

Torej: izleti na Kalič (kot so dejali pri Slavniku), tudi na Sviščake, so možni. (D. G.)

Turistične ponudbe za Silvestrovo na Obali

PORTOROŽ — Čeprav so trenutno turistične zmogljivosti v Portorožu nekoliko slabše zasedene kot ponavadi v tem času, pa hotelirji že pričakujejo večje število gostov za novoletne praznike. Računajo namreč na več individualnih gostov. Še zmeraj bo največ Italijanov. To pa je nekoliko manj kot so sprva pričakovali, zato bo več nemškogovorečih gostov, ki ponavadi ostanejo dlje. Za novoletno večerjo bo v restavracijah ob slovenskem morju potrebno odšteti od 55 tisoč do 80 tisoč lir. Najceneje bo v koprskem hotelu Žusterna, tu imajo tudi bazen, za dva polpenziona in silvestrsko večerjo bo moral italijanski gost odšteti 96 tisoč lir. Tak tridenveni paket trikrat polpenzion s silvestrsko večerjo bo v portoroškem hotelu Palace stal 154 tisoč lir, v Mirni in Neptunu 141 tisoč lir, v hotelu Bernardin in hotelu Piran pa 130 tisoč lir. (B. Š.)

Priznanji DSU za Trst in Gorico

LJUBLJANA — Zveza društev upokojencev Slovenije je praznovala 40-letnico svojega obstoja. Na slavnostni seji, ki je bila v sredo v dvorani mestne skupščine Ljubljana v Rotovževu so bila podeljena priznanja raznim društvom upokojencev Slovenije. Enaka čast je bila izkazana tudi društvoma iz zamejstva in sicer Društvu slovenskih upokojencev v Trstu in Društvu slovenskih upokojencev za Goriško z utemeljitvijo za zgleden odnos do upokojencev in njihovih organizacij.

ZADRUGA SANTA BARBARA S. C. R. L. "SPLOŠNE PROTIPOŽARNE STORITVE"

NOVO PRISTANIŠČE - BIVŠA GASILSKA POSTAJA - TEL. (040) 303953/741761/817216

NUDI:

- DODATNO GASILSKO SLUŽBO V PRISTANIŠČU
- KONTROLO, VZDRŽEVANJE IN POLNJENJE VSEH VRST GASILSKIH APARATOV
- PREGLED IN ATEST VSEH VRST PLINSKIH JEKLENK
- ZAŠČITNE PROTIPOŽARNE PREMASE
- KONTROLO, VZDRŽEVANJE IN POLNJENJE LADIJSKIH GASILSKIH APARATOV
- NASVETE IN PRIPRAVO PROTIPOŽARNE DOKUMENTACIJE
- IZDAJA POTRDILA ZA PREVENTIVNE GASILSKE NAPRAVE
- PROTIPOŽARNE MATERIALE IN SPLOŠNE PROTINEZGODNE NAPRAVE

BREZPLAČNI PREDRAČUNI

VID VREMEC

Pinko Tomažič in drugi tržaški proces 1941

10.

Na Opčinah, v Križu, Nabrežini, Komnu in Škrbini, v krajih, vključenih v 4. cono, so delovali z veliko vnemo nekateri starejši člani in simpatizerji ter mladinci. Omenili bomo nekaj opravljenega dela. Na Opčine sta se poleti 1933 vrnila iz ječe zaradi amnestije komunisti Riko Malalan in Rudi Vilhelm medtem ko je Albert Danev ostal v ječi do leta 1935, do izteka 5-letne kazni. Imenovane je leta 1930 obsodilo Posebno sodišče zaradi udeležbe v razvejanem komunističnem delovanju na Tržaškem: širjenja letakov »Osobodite politične jetnike!«, dalje »Delavci, sodelujte v stavki, da vam povišajo plače!«, razobešanja rdečih zastav in drugo. Bili so povezani tudi z goriškimi komunisti Albion Vodopivcem, Darkom in Venčkom ter Poldo Ušaj, Stanetom in Srečkom Vilharjem. V gibanju je imel Malalan vodilno vlogo na Tržaškem. Vilhelm pa je postal povezovalni člen med vodstvom KPI v notranji Italiji in tem ob-

močjem za organiziranje ilegalnih pobegov preganjanih protifašistov v Jugoslavijo. (20)

Čeprav so bili policijsko nadzorovani, so nadaljevali z ilegalno dejavnostjo. Medtem pa je bil zelo požrtvovalen pri obnavljanju prekinjenih zvez Andrej Sosič - Drejc z Opčin. Že od leta 1927 je bil povezan z Alojzom Budinom. Sodeloval je tudi s komunistom Antonom Boneto iz Sežane. (21) V Sežani je prejšnja leta izredno prizadevno deloval vodilni komunist Jože Pahor, učitelj in pisatelj. Prav tako je bil znan in aktiven član komunističnega gibanja Ljubo Becker. Zaradi nenehnega preganjanja sta se izselila v Jugoslavijo.

Andrej Sosič je imel na zvezi kot kurirje in za druga opravila domačine Viktorja Sosiča - Soščevega, Karla Sosiča - Fiča in Rudija Škerlavaja. Pošiljal jih je tudi v druge kraje dvigati komunistično literaturo. Povezal se je s slovensko Istro z Antonom Bernetičem in Ivanom Cahom (komunisti iz Rižane pri Kopru).

Zelo dejavni so bili komunisti v Križu. Med mladinci je izstopal zaradi organizacijskih in političnih lastnosti Josip Verginella - Pepi Jurijev. Z njim so sodelovali Armid Ukmar, Kazimir Sirk, Peter Bogatec, Albert Košuta, Gvido Tence, Cveto Sedmak, Damas Sedmak, Rudolf Di Lenardo, Leander Košuta in Albert Sulčič. Leta 1930 so zaradi preganjanja emigrirali v Jugoslavijo. Doma sta ostala Armid Ukmar in Leander Košuta. V letih 1932-1933 so se jima pridružili najprej v mladinsko organizacijo, nato med člane Vi-

ljem Sirk - Krajčev, Oto Sedmak - Šeginov, Stanislav Košuta - Cesarjev in Vojko Bogatec. Razvili so razvejano dejavnost zlasti s kmečkim območjem in drugimi vasmi tržaške okolice. (22)

Kot član federalnega odbora KPI za južno Furlanijo in odgovoren za Kras je Srečko Colja vzdrževal razne stike s sodelavci. Vsakih Stirinajst dni je odhajal na zvezo s Karlom Krajnigerjem iz Komna. Prinašal mu je komunistični tisk v italijanščini. Tega je prejemal po zvezi iz tržaške okolice prek glavne kurirke Lucie Olivo iz Ronk. Krajniger mu je trikrat izročil nekaj izvodov Dela. Spomladi 1933 mu je izročil 10 izvodov. Colja ga je opomnil, da je tako število premajhno za potrebe slovenskih komunistov v Nabrežini in okolici. Prosil ga je tudi, naj ga poveže s tovarišem, ki je prinašal tisk z Goriškega. Kmalu je prišlo do takšnega srečanja.

Prišel je sam Peter Nardin iz Bukovice, urednik ilegalnega Dela. Njemu je prikazal potrebo po več izvodih tega glasila. Nato se je število izvodov dvignilo na 15, kar je zadostilo tudi potrebe v bližini Doberdoba. Na drugem srečanju mu je Nardin izrazil željo, da bi ga neposredno povezal z vodstvom komunistične federacije. Colja je njegovo željo posredoval federalnemu odboru. Vendar predlogu niso ugodili z razlogom, da je bil Nardin preveč znan policiji.

(20) Rudi Vilhelm, izjava pri pisu

(21) Andrej Sosič, izjava pri pisu

(22) Armid Ukmar, spomini na predvojno delavsko gibanje v Križu; Vojko Bogatec, življenepis, kopija pri pisu.

Jutri bo v vsej deželi celodnevna stavka gradbincev

Velika javna dela edini izhod iz globoke krize gradbeništva

Zaposlitvene razmere v gradbenem sektorju Furlanije-Juljske krajine so vse bolj zaskrbljujoče, kar najbolj zgovorno potrjuje uradni podatek o pet tisoč brezposelnih. Številka predstavlja le tiste delavce, ki imajo stalno bivališče v naši deželi, že pred njimi pa so bili ob delo vsi tisti, ki so po potresu prišli iz drugih italijanskih dežel. »Toda podatki tvegajo biti le vrh ledene gore,« pravijo deželni tajniki CGIL, CISL in UIL za gradbeni sektor, »saj smo prišli na mnogo nižjo zaposlitveno raven od tiste pred potresom.«

Na včerajšnji tiskovni konferenci v Novinarskem krožku so trije sekretarji stanovskih sindikalnih organizacij FILLEA-CGIL, FILCA-CISL in FENEAL-UIL Gino Dorigo, Sergio Celotto in Ferdinando Ceschia naznanili nevzdržni položaj v gradbeništvu ter v tesno povezanih dejavnostih, kot so cementarstvo in kamnoseštvo. Nič niso zalegli natančni predlogi, ki so jih posredovali gradbenim podjetnikom in deželni upravi, zato jim pač ni kazalo drugega, kot zaostriti sindikalni boj: jutri bo tako po vsej deželi celodnevna stavka gradbincev, delavcev v cementarnah in v kamnolomih z osrednjo protestno demonstracijo pred sedem Deželne zveze industrijcev v Vidmu. Glavni problem in zahteva, na katero želijo opozoriti sindikalne organizacije, je namreč povezava med opravljeno popotresno obnovo in velikimi javnimi deli, za katera so dežela, država in druge ustanove doslej že nakazale več kot pet tisoč milijard lir. Gre predvsem za dela na področju storitev, prevozov in cestnih povezav, za katera sindikalne organizacije zahtevajo spremembo predpisov o najemu del in čimhitrejšo razpisovanje natečajev, ki so hudo obremenjeni z birokratskimi obveznostmi.

Toda problem ni le pri pristojnih deželnih oblasteh. Še veliko težje bo popraviti položaj na podjetniški ravni. Trije

sindikalni tajniki so namreč izredno kritično opisali razmere, ki jih je za seboj zapustilo desetletno obdobje obnove po potresu. Podjetja so po njihovih trditvah le špekulativno izkoristila to »cvetočo« fazo, ne da bi pri tem posrbela za svojo proizvodno prihodnost. Z zaključkom rekonstrukcije je tako položaj še slabši od tistega pred potresom: namesto stabilnih in močnih gradbenih podjetij, cementarn in kamnolomov, ki bi se lahko usmerila v uresničevanje velikih javnih del, smo priče hude proizvodne krize nekaterih tradicionalnih podjetij in tovarn, od katerih naj navedemo zadnji primer tovarne gradbenega materiala ZEI v Spilimbergu, ki je tik pred zaprtjem. Pri tem pa je treba dodati, da gre za proizvodne enote z visoko razvito tehnologijo, ki zaradi napačne zunanjetrgovinske politike ne zmorejo konkurirati uvoženemu cementu in gradbenemu materialu, ki po mnogo nižjih cenah prihaja na italijansko tržišče iz Jugoslavije, Grčije in Turčije (največkrat tudi z mnogo nižjo kakovostjo).

V takih razmerah podatek o pet tisoč brezposelnih prav nič ne preseneča, nasprotno, povsem logično je pričakovati, da bo — tudi iz sezonskih razlogov — vsaj do pozne pomladi naraščal. Stanovanjska gradnja je povsem ustavljena, tudi ker ni več nobene potrebe po novih stanovanjih. Edini izhod je torej v oddaji velikih javnih del domačim podjetjem ob odločnem posegu Dežele in ob pogoju, da si gradbeni podjetniki naložijo breme usposobitve svojih podjetij in vzpostavitev dinamičnega menežerskega pristopa. To bodo jutri s stavko in videmsko manifestacijo zahtevali gradbinci vseh štirih pokrajin naše dežele, enotni ne glede na različne, toda nikjer rožnate, razmere na področju gradbene in z njo povezanih dejavnosti.

Na zadnji seji tržaškega občinskega sveta

Odobren pomemben sklep za občinske uslužbence

Ker se pogajanja med opozicijo, zlasti komunistično, in strankami večine glede »omiljenja« pooblastil tržaškemu občinskemu odboru še niso zaključila niti na jutranjem srečanju med načelniki svetovalskih skupin, predsinočnjim tržaški občinski svet ni mogel še razpravljati in glasovati o tem pomembnem sklepu. Ta bo torej po vsej verjetnosti prišel v razpravo šele v petek, ko bi morala biti tudi zadnja seja tržaškega občinskega sveta pred božičnimi in novoletnimi prazniki, in na kateri naj bi tudi sprejeli dokončno odločitev glede ugovorov proti namesnitvi sinhrotrona pri Bazovici.

V torek zvečer so zato svetovalci nadaljevali običajno delo pri odobravanju vrste upravnih sklepov, med katerimi je bil najpomembnejši tisti o izvajanju člena 40 delovne pogodbe občinskega osebja, ki zadeva priznanje višjih funkcij, ki jih posamezni uslužbenci opravljajo, ne da bi jim bilo to priznано niti pri staležu niti pri prejemkih. Sklep je obrazložil odbornik za osebje in podžupan Seghele (PSI), ki je poudaril, kako so bila težavna pogajanja s sindikati o zelo zapleteni snovi, in kako je nazadnje prišlo z njimi do sporazuma glede priznanja višjih funkcij osebju, ki jih je izvajal. Že konec leta 1982.

V razpravi so bivši župan Richetti (KD), listar Seri, Calabria (KPI) in Parovel (MT) pozdravili predložitev sklepa, ki odpira pot reševanju problemov, ki se vlečejo že predolgo in knjiro učinkovitost dela uprave. Posebej pa so opozorili, da ne bo težka rešitev za tiste uslužbence, ki so višje funkcije opravljali na osnovi pisanih pooblastil, mnogo težje pa bo razsojati za tiste, ki teh pooblastil niso prejeli. Zato bo potrebno, da izvajanju sklepa sledi v teh primerih ves občinski svet prek pristojne svetovalske komisije in da so s tem delom stalno seznanjene sindikalne organizacije, da namreč ne pride niti do krivic niti do favoriziranja nekaterih uslužbencev v škodo drugih.

Predstavitev knjige »Zgodbe o jazzu« v Slovenskem klubu Po ritmu afroameriške glasbene tradicije

»Zgodbe o jazzu« je naslov knjige, ki jo je v torek v Slovenskem klubu predstavil tržaškemu občinstvu avtor Peter Amalietti. Gre za prvo tovrstno knjigo v Sloveniji, saj ni doslej pri nas še nihče izvedel temeljite in sistematične raziskave o zgodovini afroameriške glasbene in kulturne tradicije.

Amalietti se je v predstavitvi svojega dela, ki je letos poleti izšlo pri Državni založbi v Ljubljani, najprej dotaknil najpomembnejših zgodovinskih trenutkov jazza na slovenskih tleh. Ta svojstvena glasbena zvrst se je pri nas pojavila v dvajsetih letih, v javnost in srca ljudi pa je prišla preko izvajalcev kot sta M. Negodè in B. Adamič. Že okrog leta 1940 je bilo v Ljubljani okrog deset jazzovskih skupin. Vsekakor pa Amalietti v svojem delu ne obravnava zgodovine jazza na Slovenskem, pač pa predstavlja celoten razvoj afroameriške glasbe od 17. do 20. stoletja. Črnsko ritmično glasbo obravnava z muzikološkega, družbenega, političnega in psihološkega vidika.

Ker ni doslej v Sloveniji še nihče izvedel znanstvene raziskave o zgodovini in pomenu jazza, je moral avtor rešiti problem terminologije. Lahko bi bil za opis posameznih pojavov in glasbenih zvrsti uporabljal originalne, angleške izraze, vendar se je odločil, da bo ustrezne izraze v slovenščini sestavil sam. Tako je knjiga dobila poseben terminološki glosar, ki obsega okrog 270 popolnoma novih izrazov.

V knjigi »Zgodbe o jazzu« razlaga avtor Amalietti najrazličnejše stile, ki so zrasli iz korenin afroameriške kulture: črnsko duhovno glasbo, blues, ragtime, pop glasbo, swing, bebop, cool jazz, hardbop in druge. Obenem vsebuje delo bibliografske portrete najpomembnejših temnopoltih glasbenikov kot so na primer Scott Joplin, Bessie Smith, Louis Armstrong, Benny Goodman in Miles Davis. Kot dragocena strokovna sodelavca sta Amaliettiju pri delu pomagala tudi Aleksander Skale in Janez Gregorc.

HJ

Ravnatelj SLORI Bratina ob 12. občnem zboru

»Dvigniti se hočemo na mednarodno raven«

Za Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI), našo osrednjo raziskovalno ustanovo, je spet čas obračunov. Nocoj ob 19. uri se bodo njegovi člani zbrali v Gregorčičevi dvorani v Trstu na rednem občnem zboru. To se bo zgodilo že dvanajstič v dvanajstih letih delovanja. Mogoče so ti letni občni zbori kar prepogosti, saj si je težko predstavljati, da bi vsako leto prineslo res bistvene premike v življenju takšne ustanove. Toda nocojšnji občni zbor vendarle ne bo povsem rutinski, saj SLORI preživlja delikatno fazo rasti, potem ko se je na 10. občnem zboru odločil za kakovostni skok v svojem delovanju in za ustrezno organizacijsko okrepitev. Temu je dala svoj pečat tudi Dežela, ki je našo osrednjo raziskovalno ustanovo uradno priznala.

Od leta 1982 je ravnatelj SLORI sociolog in univerzitetni profesor Darko Bratina. Ne bomo ga posebej predstavljali, saj je zaradi svojega širokega udejstvovanja na mnogoterih področjih naši javnosti dovolj znan. Nanj, ki je resnična duša Inštituta in njegove rasti, smo se obrnili za pogovor pred nocojšnjim občnim zborom.

Gospod profesor, kako poteka organizacijska in tudi siceršnja krepitev ustanove, ki jo vodite?

Na 10. občnem zboru smo sklenili, da se bomo okrepili v vseh treh temeljnih smereh našega delovanja, se pravi v bazičnem raziskovanju, v uporabnem raziskovalnem delu in v tako imenovani hitri raziskovalni pomoči, se pravi v strokovnem svetovanju ob primerih, ki zahtevajo takojšnjo reakcijo.

Vse to zahteva velike napore najprej od raziskovalnega kadra. Le-ta si zdaj prizadeva, da bi izpopolnil svoj znanstveni pristop in se hkrati specializiral. Lik generičnega raziskovalca postopoma zgineta, izoblikujejo se specialisti za posamezna področja, od gospodarskega do pravnega in političnega. Pri tem nam dela določene težave dejstvo, ki je sicer z drugih vidikov velika prednost, da imamo štiri sedeže, in sicer v Trstu, Gorici, Čedadu in Ovčji vasi. Težave vsekakor skušamo premestiti z domiselnostjo in dobro voljo. Danes lahko že rečemo, da so v SLORI zametki raziskovalnih oddelkov — in celo kaj več. V našem osrednjem sedežu v Trstu smo v tem smislu tudi preuredili prostore. Kar zadeva opremo, pa bo predstavljal veliko pridobitev elektronski računalnik, ki ga bomo čez nekaj mesecev končno uvedli.

S katerimi raziskavami se trenutno ukvarjate?

Če naj se omejim na najpomembnejše, bi omenil predvsem vrsto projektov, s katerimi nameravamo preučiti položaj slovenske narodne skupnosti v Italiji in okolje, v katerem le-ta

živi. V teku so raziskave o zgodovinski in demografski prisotnosti Slovencev v Italiji, o njihovem družbenem razslojevanju, volilnem obnašanju in pravnem statusu. Poleg tega preučujemo procese deagrarizacije in urbanizacije v naših krajih, razvijanje obmejnega gospodarstva in še kaj. Vsi ti projekti so po eni strani prispevki k samospoznavanju naše narodne skupnosti, po drugi strani pa tudi doprinos k znanstvenemu preučevanju etnično-manjšinske problematike na evropski in sploh univerzalni ravni. Slovenska narodna skupnost ima svoje posebnosti in značilnosti, a v njej delujejo tudi mehanizmi, ki so skupni vsem manjšinam.

V zadnjem času je v središču pozornosti naše skupnosti vprašanje jezika. Se tudi vi z njim ukvarjate?

Se, a iz točno določenega zornega kota. Ni naloga ustanove, kakršna je naša, da bi se spuščala v preučevanje literarnega jezika ali da bi imela normativnega pristop, ki je značilen za slovničarje, učitelje in lektorje. Z jezikom se ukvarjamo iz sociolingvističnega vidika. Kot konkreten primer naj navedem raziskavo o motivacijah do učenja slovenščine in italijanščine med slovenskimi srednješolci v Italiji, ki jo vodita dr. Emidij Susić z našega inštituta in Inka Štrukelj z Inštituta za sociologijo v Ljubljani.

Kdo pa so vaši uporabniki?

So zelo raznoliki, saj se na naš inštitut obračajo posamezniki, organizacije in ustanove, ki so strokovno opredeljeni ali tudi ne, od blizu in daleč. Vsekakor bomo morali našo ustanovo izpopolniti tudi po tej plati. Na občnem zboru, ki bo prihodnje leto, bomo verjetno ustanovili svet uporabnikov, kar pa bo zahtevalo spremembo sedanjega statuta.

Nimate vtisa, da se vaših uslug in storitev premalo poslužujejo politične organizacije in uprave ter posamezni politiki, ki konec koncev v prvi vrsti kujejo usodo naše narodne skupnosti? Ali niso njihove odločitve na slošno premalo strokovno podprte?

Opazka je v glavnem utemeljena, čeprav moram reči, da se na nas že obračajo organizacije, ki se s politiko tako ali drugače bavijo, pa tudi npr. slovenske občine. Sicer pa mislim, da bi Slovenci v Italiji morali nekoliko modernizirati svojo politično kulturo. V nekem smislu bi lahko rekli, da se preveč držimo načel in da se premalo potrudimo, da bi resnično poznali razmere, v katerih politično ukrepamo.

Kako se vključuje SLORI v Trst kot znanstveno središče?

Predvsem tako, da se po kakovosti svojega delovanja skuša dvigniti na mednarodno raven. Imamo resnične možnosti, da postanemo sklicna točka za etnično-manjšinsko problematiko v Italiji, saj v njej ni inštituta, ki bi se na tem področju lahko primerjal z našim. In to že po strokovni literaturi in gradivu, ki ju zbira naša knjižnica.

Zapisal MARTIN BRECELJ

Otvoritev razstave Ljube Štolfe v Peterlinovi dvorani

Slovenska pravljica na stekleni podlagi

V Peterlinovi dvorani v Ulici Donizetti 3 je bila v torek popoldne otvoritev razstave znane slovenske slikarke Ljube Štolfe. Njene umetnine se po oblikovanju figur in motivih približujejo naivnemu slikarstvu, čeprav Štolfa nikakor ni naivka, saj se svojih del loteva z izrednim stilističnim pristopom. Tehnika slikanja na steklu, ki se je poslužuje pri svojem oblikovanju, je skrbna in natančna in njene umetnine pričajo o najglobljih, najstarejših slovenskih tradicijah. Ljuba Štolfa črpa snov za svoja dela, za svoje naravne, pravljичne idile, predvsem iz slovenskega kraškega sveta. Iz del umetnice veje neki mistični surrealizem, ki osvaja gledalca.

Slikarsko razstavo Ljube Štolfe sta na otvoritvi predstavila g. Dušan Jakomin in umetnostni kritik Carlo Milic, ki je prisotne opozoril na svojstvenost avtoričinega ustvarjanja. Slikarka je v svojih delih ostala znana stari tradiciji slikanja na steklo, ta tehnika je bila namreč v Sloveniji znana že v 19. stoletju. Mednarodno uveljavljena umetnica, ki že več let živi in dela v Milanu, je tokrat prvič predstavila svoja dela tudi tržaški publiki. Več osebnih razstav je imela v številnih pomembnih umetnostnih galerijah v Evropi ter v Severni in Južni Ameriki. Njene dragocene slike si bo mogoče ogledati do 22. decembra vsak dan, razen nedelje, od 17. do 19. ure.

Slovenska prosveta v Trstu že približno tri leta z velikim uspehom prireja pomembne likovne razstave. Peterlinovo dvorano so doslej že krasila dela dvajsetih najbolj priznanih likovnih umetnikov, med katerimi je treba omeniti predvsem Avgusta Černigoja, Milka Bambiča, Veselko Šorli - Puc in Edija Žerjola. Najpomembnejši in najbolj obiskani pa sta bili prav gotovo retrospektivni razstavi kiparja Franceta Goršeta in slikarja Toneta Kralja. (hj)

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma — Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

12% POSOJILU 1980/1987 500 MILIJARD LIR (RUTHERFORD)

V smislu 6. člena pravilnika posojila, bodo od 1. marca 1987, vnovčljive pri običajnih bančnih zavodih spodaj navedene obveznice:

1 - 4 - 5 - 6 - 10 - 14 - 19 - 22 - 41 - 42
44 - 48 - 50 - 55 - 56 - 65 - 67 - 77 - 80 - 90

Na konferenci »Znanost v Evropi« pohvalili »tržaški model« znanstvenega sodelovanja

Poslanstvo Evrope v zbliževanju med Severom in Jugom

Nekatere konkretne odgovore na zapletena in pereča vprašanja, ki jih postavlja rastoči razkorak med razvitiimi in nerazvitimi predeli sveta, je mogoče dobiti prav v našem Trstu. Točneje v ustanovah, kot sta miramarski Mednarodni center za teoretsko fiziko in nedavno ustanovljeni Mednarodni center za genetsko inženirstvo in biotehnologijo. Ta je ena izmed najpomembnejših ugotovitev, ki je včeraj prišla do izraza na mednarodni konferenci »Znanost v Evropi«, prirejeni ob 40-letnici UNESCO v Grljenu.

Omenjeni tržaški ustanovi sta bili postavljeni za vzor sodelovanja med svetovnim Severom in Jugom na okrogli mizi, pri kateri so pod predsedstvom načelnice italijanske komisije za UNESCO senatorke Tullie Carrettoni sodelovali minister za znanstvene in tehnološke raziskave Granelli, ravnatelj miramarskega Centra nobelovec Abdus Salam, poslanec Cuffaro, rektor Tržaške univerze Fusaroli, podpredsednik Akademije Lincei Budinich in soravnatelj Mednarodnega centra za fiziko v Bogotaju Violini. Izkušnje so pokazale, da zgolj gmotna pomoč bore malo zaleže za razvoj Tretjega sveta, kakor tudi, da ne zadostuje zgolj tehnološki pretok s Severa na Jug. Pomoč, tudi tehnološko, je namreč mogoče resnično izkoristiti le pod pogoji, da obstajajo znanstveno usposobljeni kadri, ki bi bili zmožni samostojno razvijati tehnološko znanje.

Tretji svet potrebuje torej znanstvenike za svoj razvoj. A kako naj si jih ustvari? Občasni obiski v razvitih državah, štipendije za študij na njihovih univerzah ipd. niso problemu kos. Izredno dobro pa so se izkazala mednarodna znanstvena in raziskovalna središča, kakršna je v Miramaru. Gre za ustanove, ki so ne samo strokovno na višku, marveč tudi izrecno usmerjene in opremljene za izobraževanje in izpopolnjevanje znanstvenih kadrov v nerazvitih državah. Vsi govorniki, od ministra Granellija do nobelovca Salama, so izrazili potrebo, da bi ob podpori organizacij, kot je UNESCO, ter razvitih držav, ustvarili mrežo takšnih mednarodnih središč po vsem svetu. Poslanec Cuffaro je poudaril, da bi v teh prizadevanjih lahko odigrale posebno pozitivno vlogo zahodnoevropske države spriču dejstva, da so med razvitimi tiste, ki so se (po sili razmer) menda odpovedale neokolonialističnim in podobnim skominam.

In že smo prišli do točke, na kateri se vprašanje sodelovanja med Severom in Jugom prepleta z napetostjo med Vzhodom in Zahodom. Jasno je, da blokavska logika globoko pogojuje odnose med razvitimi in nerazvitimi državami, saj vse presoja v luči interesov svetovnih velesil. Zanj je npr. imperativ oboroževalna tekma, ki je strah greh zoper nerazvito in lačno človeštvo. Nekoliko optimizma je s tem v zvezi prinesel na mednarodno konfe-

renco v Grljenu predstavnik sovjetske komisije za UNESCO Snežkov, ki je v svojem samostojnem posegu povedal, da je njegova država zainteresirana za takšne oblike znanstvenega in tehnološkega sodelovanja, kakršno se je razvilo za opazovanje Halleyjeve komete. Sodelovali so SZ, ZDA, Japon-

ska, EGS in Vatikan z očitno miroljubnimi nameni.

Včeraj jutraj je bila tudi okrogla miza o tem, kako spodbujati uporabno raziskovanje v EGS, konferenca pa se bo zaključila danes z razpravo o univerzalnosti znanosti in kulture in o vlogi UNESCO. (mb)

Na konferenci je posegel tudi minister Granelli (drugi z leve)

ZKMI o zakonu za kulturo miru

Med številnimi organizacijami, ki se že leta z najrazličnejšimi pobudami zavzemajo za mir v svetu, je tudi Zveza komunistične mladine iz Trsta, ki prav tako kot ostale, še vedno pričakuje odobritev deželnega zakona o kulturi miru. Po nešteti pritiskih in spodbudah so te organizacije pred časom vendarle dosegle, da je posebna deželna komisija enoglasno odobrila vsebino tega zakona, kar je pomemben dosežek za vse sile, ki jim je mir pri srcu, ne glede na njihovo politično in versko pripadnost. Kljub enoglasni odobritvi dokumenta pa je predsednik deželnega odbora Biasutti, ob podpori svetovalske skupine KD, preložil razpravo na nedoločen datum.

Komunistični mladinci izražajo ob takim postopku ogorčenje, v prepričanju, da bi zakon o kulturi miru bil za našo deželo velik korak naprej v omiki in politični občutljivosti. Vrednote miru pa so prav na tem področju, kjer se križajo razne kulture in narodnosti, izredno pomembne, kajti prav na takih križiščih je treba ustvarjati kulturo miru in solidarnosti med Vzhodom in Zahodom, Jugom in Severom. Pri tem pa so dejanja veliko važnejša kot besede same. Eno od omikanih dejanj bi lahko bila prav odobritev zakona o kulturi miru, toda nekatere politične sile so, po mnenju ZKMI, proti vsakršni resni in dosledni obliki sožitja.

ZKMI zato poziva deželne svetovalec in Odbor, naj o zakonu čimprej razpravljajo in zgledijo nesoglasja ter morebitna razhajanja v notranjosti posameznih strank. Prav tako pozivajo omikano prebivalstvo, stranke, sindikalne organizacije in združenja, naj sodelujejo pri ustvarjanju politike miru.

Natečaj Unesco na temo miru

Zveza klubov Unesco prireja v sodelovanju s šolskim skrbništvom natečaj na temo miru, namenjen vsem dijakom nižjih in višjih šol s Tržaškega. Dijaki, ki se bodo udeležili natečaja, bodo morali ustvariti likovni izdelek na temo miru, višješolci pa pismeni izdelek, v katerem bodo obravnavali isto temo, oziroma osebnost, ki je prispevala k ustvarjanju prijateljstva med narodi. Vse izdelke bo ocenila in nagradila posebna komisija. Izdelke je treba poslati na sedež tržaškega kluba Unesco, Ul. Dante 7.

Skupina 85 o knjigi legend

Skupina 85 bo danes, ob 18. uri, v dvorani Baroncini, v Ulici Trento 8, predstavila knjgo Antona von Maillyja »Legende iz Furlanije in Julijskih Alp«. O knjigi bosta spregovorila Gian Paolo Gri in Roberto Lionetti s tržaške univerze. Knjigo je izdala založba Editrice Goriziana v kritični oskrbi Milka Matičetovega.

■ Študijski krožek »Ercle Miani« sklicuje za danes na svojem sedežu na Trgu S. Giovanni 6 občni zbor članov. Na dnevnem redu so poročilo predsednika Fogarja, odobritev programa za prihodnje leto ter druga vprašanja splošnega značaja. Občni zbor je odprt za javnost.

»Grbčevi dnevi« ob 20. obletnici smrti škedenjskega skladatelja

V Domu »Jakob Ukmar« se bodo v soboto začeli v Škednju »Grbčevi dnevi«, ki jih skupno organizirajo osnovna šola »Ivan Grbec« iz Škednje, Dom »Jakoba Ukmarja« in KD »Ivan Grbec«. Prireditve bodo posvečene 20. obletnici smrti znanega škedenjskega skladatelja, glasbenika in prosvetnega delavca Ivana Grbca, po katerem nosita ime domače društvo in osnovna šola. Otvoritev razstave o življenju in delu Ivana Grbca bo v soboto ob 18. uri. Gradivo za razstavo pripravlja g. Dušan Jakomin, ki bo razstavo tudi predstavil.

V nedeljo ob 16. uri bo v prostorih KD »Ivan Grbec« slavnostna proslava, na kateri bo o škedenjskem skladatelju spregovoril tržaški glasbenik in Grbčev učenec prof. Pavle Merku. Na prireditvi bodo nastopili ženski zbor Ivan Grbec pod vodstvom Bože Hrvačič, škedenjski mešani pevski zbor, ki ga vodi Dušan Jakomin, pianistka Neva Merlak in sopranistka Ljuba Berč, kateri bo na klavirju spremljala Anna Luci Sanvitale. Proslavo bo zaključil združen ženski pevski zbor pod vodstvom Dušana Jakomina. »Grbčeve dneve« bo v petek 19. decembra sklenila šolska prireditve.

■ Deželno tajništvo CGIL za javne uslužbence sporoča, da bo v petek 12. decembra ob 17.30 na sedežu v Ul. Vidali 1 drugi del brezplačnega tečaja za vse, ki se mislijo udeležiti javnega natečaja za jetniške paznice. V petek bo ravnatelj koronejskega zapora dr.

Primerja jo s pravim izsiljevanjem bolnikov

CGIL ostro kritizira obliko stavke družinskih zdravnikov

Tajništvo tržaške Nove delavske zbornice CGIL in sindikat javnih uslužbencev CGIL sta v skupnem tiskovnem sporočilu izrazila globoko razhajanje ob oblikah boja, ki so se jih poslužili družinski zdravniki, zahtevajoč od pacientov plačilo svojih storitev. Tako zadržanje je po mnenju sindikata podobno pravemu izsiljevanju, saj bi moral zavarovanec plačati javno storitev, za katero je zdravnik že itak plačan. Gre torej za nelegalno obliko boja (še posebno, ker stavka prinaša zdravniku dodatno plačilo, namesto odtegljaja, kot vsem ostalim delavcem), ob kateri si NCCdL-CGIL pridržuje pravico prijave na sodstvo. Položaj pa je še toliko bolj nevzdržen, ker je za denarne zahteve družinskih zdravnikov pristojna država in prav gotovo ne oboleli državljani.

V tiskovnem sporočilu je nadalje poudarjeno, da so sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL z veliko doslednostjo in odgovornostjo že dosegle pomembne sporazume o samoureditvi oblik boja na področju javnih služb. To dokazuje tudi včerajšnja stavka zdravstvenih delavcev, ki so se je udeležili v velikem številu, a so kljub temu zagotovili delovanje temeljnih zdravniških in asistenčnih služb za bolnike. Moč sindikata torej ni v skrajnih oblikah boja, ki v največji možni meri obremenjujejo porabnika, temveč v solidarnosti in udeležbi vseh

sektorjev dela, prebivalstva in političnih ter družbenih sil.

Vsekakor bo morala težak položaj temeljito razčistiti vlada — zaključuje nota CGIL — tako da bo poskrbela za obnovo delovne pogodbe vseh zdravstvenih delavcev in preprečila potratu denarja, prepotrebne za učinkovito delovanje zdravstva in za pravično dohodkovno ravnovesje tako javnih kot zasebnih zdravstvenih delavcev.

V Trstu vsedržavni simpozij o informatiki

Na tržaški Univerzi bo 18. in 19. decembra vsedržavni simpozij na temo »Informatika, dejavnik preoblikovanja zavarovalnih struktur in komercialnih sistemov«. Prireditelj je tržaška ustanova Trieste Consult, ki redno (tokrat že tretjič) pripravlja tovrstna letna srečanja, katerih namen je razpravljati in analizirati najaktualnejša vprašanja s področja storitev in sodobnega terciarnega sektorja.

Simpozija, katerega pokrovitelj bo IBM Italia, se bodo udeležili predstavniki največjih italijanskih zavarovalnih družb, kot so Assitalia, Generali, Lloyd Adriatico, RAS, Tirrenia, Unipol in v informatiki specializirani podjetji, kot Informatica FVG, Italsiel, IAMA in IBM Italia.

Družba Saspi včeraj preklicala napovedane odpuste

Končno rešen problem s smetmi

Družba Saspi, ki upravlja upepeljevalnik na griču Sv. Pantalejmunu, je včeraj preklicala napovedane odpuste, kar pomeni, da bodo težave s smetmi v nekaj dneh rešene. Uslužbenci upepeljevalnika so namreč na včerajšnji skupščini vzeli na znanje sklep družbe in preklicali svoje »mobilizacijsko stanje«. Prav zaradi sindikalnih skupščin je upepeljevanje smeti potekalo včeraj in predvčerajšnjim zelo počasi, saj so delavci med zborovanjem ustavili peč. Do sporazuma med tržaško občino in Saspi je prišlo po obisku ministra za ekologijo, ki je podaljšal rok za posodobitev upepeljevalnika. Če bi se tržaška Občina zbudila prej, bi Tržačanom vsekakor prikrajšala nemalo težav.

Pokrajinska KD o perspektivah turističnega razvoja Trsta

Težave, posegi in sredstva, potrebni za uresničitev razvojne predpostavke o Trstu kot mestu turizma, so bili osrednje teme ustanovnega sestanka posebnega sektorja v okviru pokrajinske Krščanske demokracije. Pod predsedstvom občinskega odbornika Lucia Cernitza, ki je za nov sektor odgovoren, so v razpravo posegli člani strankinje vodstva, predstavniki javnih ustanov in turističnega sektorja ter podjetniki.

Soglasno je bilo ugotovljeno, da se perspektive turističnega razvoja tesno navezujejo na tako imenovani kakovostni turizem, povezan z dejavnostmi, kot so znanstveno-raziskovalne, kongresne, pristaniško-navtične in kulturne sploh. Na tej osnovi bo nujno skrbeti za funkcionalno povezavo med obstoječimi dejavnostmi, ki na teritoriju kakorkoli skrbijo za dotok gostov od zunaj, in jim tako po eni strani ponuditi nove spodbude, po drugi pa preprečiti podvajanja.

S tega vidika so razpravljalci ocenili delo konzorcija Promotrieste, poudarili nujnost okrepitve Kongresnega centra na Pomorski postaji in večje vloge Sklada za Trst na obravnavanem področju. Predsednik prevoznega podjetja ACT De Gavardo je podčrtal, da je treba turizem v Trstu obravnavati kot »volan« in ne kot »rezervno kolo« ter predlagal izdelavo analize kvalificiranih hotelskih zmogljivosti. »V novi filozofiji turizma,« je dejal predsednik FRIE Antonini, ko je pojasnil vlogo sklada na tem področju, »bo treba nanovo začrtati uporabo teritorija in mestnega prostora, v skladu z natančnim razvojnim programom vseh gospodarskih panog.« In prav v tem smislu — je zaključil podtajnik KD Sergio Tripani — zavzema poseben pomen načrt o uporabi pristaniških površin in izbira o izgradnji Adria-Terminala.

Prispevek Istranov predmet okrogle mize v krožku Istria

»Prisotnost in prispevek Istranov tržaški stvarnosti med 19. in 20. stoletjem: smernice za raziskavo« tako je Krožek Istria naslovil okroglo mizo, ki jo je priredil v terek v Časnikarskem krožku in na kateri so sodelovali prof. Livio Pesante, Gianni Giuricin in Stelio Spadaro, predsedoval pa ji je Giorgio Depangher. Že sama imena udeležencev povejo, da so bila stališča različna, vzdušje pa je bilo konstruktivno, saj sta Pesante in Spadaro objektivno analizirala življenje in prispevek istrskega naroda naši kulturi. Depangher je v uvodu povedal, da namerava Krožek Istria s tem večerom vzpostaviti sodobne in bolj objektivne smernice za raziskovanje istrskega pojava v naših krajih, predvsem v letih '50, ko so se številni Istrani priselili v Trst.

Prof. Pesante, vnuk in sorodnik istrskih družin Pesante in Quarantotto (iz slednje je tudi znani, nacionalistično naperjeni pisatelj Quarantotti - Gambini), je analiziral predvsem genealoške spremembe nekaterih družin, s tem pa je postavil zanimivo tezo, da so bili Istrani politično zelo oddaljeni od tržaške buržuazije in so se zgledovali po beneški tradiciji. Istrani so se prebudili v nacionalističnem duhu veliko prej kot Tržačani, in so le v propadu Avstro-Ogrske videli rešitev svojega položaja, njihove nacionalistične zahteve pa so bile v duhu Mazzinijeve tradicije.

Za Giannija Giuricina je Istra zibelka naše kulture. Podatke rimskih zgo-

dovinarjev Straboneja in Plinija in pisateljev kot je Slataper je povezal v trditve, da je Trst z geografskega vidika del Istre. Na osnovi podatkov matičnega urada pa je razvil svojevrstno tezo, da bi Trst že izumiral, ko se ne bi Istrani po drugi svetovni vojni masovno priselili v Trst. Bolj stvarna je bila njegova zadnja trditev, da so Istrani od 18. stoletja dalje stvarno prispevali h kulturni in gospodarski rasti našega mesta.

Nazadnje je posegel še Stelio Spadaro, ki je izrazil željo po srečevanju tudi z drugimi komponentami našega mesta. Po njegovem mnenju predstavljajo Istrani s svojo kulturo in s svojim gospodarskim prispevkom strukturalno komponento v razvoju sodobnega Trsta. Vsi govorijo o Tržaškosti, kot o najdražji vrednoti, kdo pa je popolnoma Tržačan, ni jasno. Zaradi meje, ki je odredila Trst od svojega naravnega zaledja, smo našo pozornost osredotočili predvsem na Srednjo Evropo, del Srednje Evrope pa je tudi kultura, ki je nastala ob Jadranskem morju.(bg)

† Zapustila nas je naša draga

Marija Purič vd. Šušteršič

Pogreb bo jutri, 12. t. m., ob 10.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo otroka Iči in Milan, zet, neveste, vnuki, sestra, svakinja ter vso sorodstvo.

Trst, 11. decembra 1986

† Nenadoma je v torek, 9. t. m. preminil moj dragi

inž. Albin Ločičnik

Pokojnika bomo pospremili na zadnjo pot danes, 11. t. m., ob 11. uri iz kapele bolnišnice Sv. Magdalene v Trstu.

Žalostno vest sporoča žena Evgenija - Ženka in drugo sorodstvo.

Trst, Maribor, 11. decembra 1986

Žalovanju se pridružuje družina Lapornik.

Ob izgubi dragega moža izrekajo globoko sožalje Zenki Ločičnik prijatelji Renata in Erik Lumbye, Majda in Dori Ostan, Stanka in Stano Pelikan, Sonja in Stanko Požar, Krasulja in Vinko Suhadolc, Sonja in Dušan Šajn, Zora in Jože Škerk ter Irena Srebotnjak.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Miha Matè

ŠIROKA USTA

Izvoja Stane Starešinič

v soboto, 13. t. m., ob 20.30 v Srenjski hiši v BORSTU

gledališča

VERDI
Jutri ob 20. uri (red F/A) peta predstava Wagnerjeve opere IL VASCELLO FANTASMA. Dirigent in režiser Gustav Kuhn.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
Danes ob 20.30 (zadnja predstava) skupina Teatro Regionale Toscano predstavlja delo S. Becketta FINALE DI PARTITA z R. Rascelom in W. Chiarijem. Režija G. Di Leva. V abonmaju odrezek št. 4. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti (tel. 69406).

Od jutri, 12., do 14. t. m. bo na sporedu delo G. B. Shawa NON SI PUÒ MAI SAPERE. Nastopajo Ernesto Calindri, Olga Villi, Luigi Pistilli, Antonio Fattorini, Patrizia Milani. Režija - Lamberto Pugelli. Predstava je izven abonmaja. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v pasaži Protti.

CRISTALLO - LA CONTRADA
Od danes, 11., do 21. t. m. bo na sporedu Topolovo delo UN'ORA D'AMORE. Režija - Francesco Macedonio. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti ali uro pred pričetkom predstave pri blagajni gledališča.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Velika dvorana
Danes, 11. t. m., ob 19.30 in jutri, 12. t. m., ob 20. uri: SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE. Dirigent Stanislav Wislocki.

Mala dvorana
V soboto, 13. t. m., ob 11. uri: Otroška matineja - Pesmi o zimi in Dedku Mrazu z Janezom Bitencem.

V nedeljo, 14. t. m., ob 11. uri: ZEMLJA - večer umetnosti giba na temo o zemlji. Gostuje Stalno slovensko gledališče iz Trsta.

V ponedeljek, 15. t. m., ob 20. uri: BUDDIES - celovečerni film. Režija Arthur Bressan.(Aids - Tema filma in gledališča ter drubeno medicinski problemi).

Srednja dvorana
V Srednji dvorani in Mali dvorani bodo danes, 11., in jutri, 12. decembra, predvajali celovečerne filme GEORGA WILHELMBA PABSTA (Tovarištvo 1931, Skrivnost neke duše 1926).

V nedeljo, 14. t. m., ob 18. uri: ALPSKO SANJARJENJE - Plesni teater Ljubljana; ob 20.30: ABSTRAKCIJE - premiera.

Okrogla dvorana
Danes, 11., in jutri, 12. t. m., ob 20. uri: SVETLOBA MATERNICE - Akcija v polju znakovnih sistemov.

razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obvešča vse tiste, ki bi se odzvali na literarni natečaj Pokrajine, naj pošljejo svoje prispevke na naslov: Provincija di Trieste, Tajništvo predsedstva pokrajinske uprave, Natečaj "Božič: praznik za vse?", Trst - Ul. Geppa 21. Rok za dostavo prispevkov zapade 13. decembra.

Podporno društvo v Rojanu prireja 13. t. m. ob 18. uri v Ul. Apiari 31 družabno srečanje. Vabljeni člani in prijatelji.

Krožek mladih komunistov vabi na ples z ansamblom LADY KILLER, ki bo v soboto, 13. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Križu.

Planinsko društvo Sežana obešča vse svoje člane, kakor tudi ostale ljubitelje planin, da začena s sezono planinskih večerov. Prvi večer bo v ponedeljek, 15. t. m., ob 18. uri v prostorih delavske univerze v Sežani. Predaval bo Bogdan Biščak na temo "Ekstremna odprava na Pitz Roy decembra 1985".

razne prireditve

GRBČEVI DNEVI ob 20-letnici smrti Ivana Grbca: DOM JAKOB UKMAR priredi v soboto, 13. t. m., ob 18. uri OTVORITEV RAZSTAVE O ŽIVLJENJU IN DELU I. GRBČA; **KD IVAN GRBEC** priredi v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri SLAVNOSTNO PROSLAVO. Vabljeni!

KD F. Venturini vabi v nedeljo, 14. t. m., ob 17. uri v Kulturni dom F. Prešeren v Boljuncu na novo predstavo FOLLIES 87 s čarodejem VIKYJEM. Pomagala mu bosta čarodeja VAN VEOS in ROSINI.

V nedeljo, 14. t. m., bo predstavila v barkovljanskem društvu v Ul. Cerreto, 12 svojo diplomsko nalogo, ki nosi naslov FAMIGLIE E TERRENI DI BARCOLA FRA IL '700 e l'800, dr. Elisabetta NAVARRA. Predavanju bo sledila diskusija. Začetek ob 18. uri.

Na Repentabru bo v nedeljo, 14. t. m., ob 17. uri prijateljsko praznovanje desetletnice delovanja g. Antona Bedenčiča, župnika na Repentabru.

V soboto, 13. t. m., ob 20.30 bo v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu SLAVNOSTNI KONCERT MPZ V. VODNIK ob 30-letnici dirigiranja pevovodje Ignacija Ote. Vljudno vabljeni!

izleti

KD Rovte-Kolonkovec obvešča, da je še nekaj prostih mest za 3-dnevni izlet na Krško in v okolico, ki bo 31. t. m. ter 1. in 2. januarja 1987. Za informacije tel. 827528.

FRANKO VECCHIET, MARKO KRAVOS in MATJAŽ KMECL

dajejo v teh dneh na svetlo likovno-literarno knjigo SREDOZEMLJE. Ker bi radi avtorji čimprej zvedeli, s kakšnim uspehom so se trudili, Vas prisrčno vabimo na srečanje z njimi in na priložnostni kozarec rujnega.

Nasvidenje v naših prostorih danes, 11. t. m., ob 18. uri.

Tržaška knjigarna in TK Galerija
Ul. sv. Frančiška 20 v Trstu

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Odsek za slovenski jezik

UNIVERZA V TRSTU

Inštitut za slovansko filologijo

vabijo na predavanja

dr. JOŽETA TOPORIŠIČA

"Razvoj sodobnega slovenskega jezikoslovja od leta 1945 do danes"

Filozofska fakulteta v Trstu, Ul. Università 7 - danes, 11. t. m., ob 16. uri.

kino

ARISTON - Dvorana rezervirana.
EXCELSIOR I - 17.00, 22.15 Luna di miele stregata, kom., ZDA 1986, 110'; r. Gene Wilder; i. Gene Wilder, Gill Radner.

EXCELSIOR II - 17.30, 21.45 Mission, dram., VB 1986, 123'; r. Roland Joffe; i. Robert De Niro, Jeremy Irons.

FENICE - 17.00, 22.15 Il ragazzo del pony express, kom., It. 1986; r. Carlo Cottini, i. Jerry Calà.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Per favore ammazzatemi mia moglie, kom., ZDA 1986, 94'; r. Jim Abrahams, David in Jerry Zucker; i. Bette Midler, Danny De Vito, □

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 I sogni oltraggiosi di Daniel, porn., □□

NAZIONALE II - 16.00, 22.15 The Hitcher - La Lunga strada della paura, dram., ZDA 1986, 97'; r. Robert Harman; i. Rutger Hauer, Jennifer Jason Leigh, □

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 Accademia militare, kom., ZDA 1985, 100'; r. B. Convy; i. Chris Lemmon, Lloyd Bridges.

EDEN - 15.30, 22.00 Fantasex per curve sconvolgenti, □□

MIGNON - 16.00, 22.15 Fantasia, ris., ZDA 1940, 120'; prod. Walt Disney.

CAPITOL - 16.30, 22.00 Top Gun, akc., ZDA 1986, 100'; r. Tony Scott; i. Tom Cruise, Kelly McGills.

ALCIONE - 16.00, 22.00 I racconti di Canterbury, dram., It. 1971, 109'; r. Pier Paolo Pasolini; i. Laura Betti, Ninetto Davoli.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Un mercoledì da leoni, dram., ZDA 1982, 100'; r. John Milius; i. Jean-Michael Vincent, William Katt.

VITTORIO VENETO - 15.15, 22.15 Aliens scontro finale, fant., ZDA 1986, 120'; r. James Cameron; i. Sigourney Weaver, M. Biehn.

RADIO - 15.30, 21.30 Orgasmic Love, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti na sporedu KONCERT TRIA STEFANATO, BARTON, PETRACCHI - violina, klavir, kontrabas.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom - Openski glasbeni večeri jutri, 12. t. m., ob 20.30 koncert "Prečna flavta v glasbi našega časa". Izvoja duo POGGI-PA DOVA - flavta in klavir. Na sporedu: Varese, Massiaen, Petrassi, Berio in drugi.

Moški pevski zbor TABOR prireja v soboto, 13. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah KONCERT POBRATENIH ZBOROV. Sodelujejo pevci iz Branika, Trbovelj, Prevalj in iz Pliberka.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava Draga Tršarja - skulpture, bron in keramika.

V občinski galeriji na Trgu Unità bo do 17. t. m. razstavljal svoja dela tržaški slikar RENATO ARIOSI.

V galeriji Malcanton - Ul. Malcanton 14/A - razstavlja do 13. t. m. svoja dela slikar ARMANDO SCHILLANI.

Mestna galerija - Ljubljana: DIALOG NAVZNOTER - DIALOG NAVZEN. Razstavlja skupina italijanskih in slovenskih umetnikov iz Trsta, Gorice in Vid-

čestitke

Kseniji in Sandiju se je pridružil mali TADEJ. Srečnima staršema čestitajo, novorojenčku pa želijo obilo sreče v življenju Danica, Sandro, Iztok, Paula in pranona Gizela.

Prvorojenček TADEJ je osrečil mamico Ksenijo in očka Sandija. Z njima se veselijo Adrijana, Saša in mala Anuška.

Danes, 11. t. m., praznuje 80 let MARIJA CIBIC s Proseka. Vse najboljše in polno zdravja ji želijo hčere z možmi in vnuki.

KD F. PREŠEREN iz Boljunca

vabi

jutri, 12. t. m., ob 20.30 v društveno dvorano gledališča F. Prešeren na

VEČER DIAPOZITIVOV
SONJE GREGORI na temo
"Od Seville do Barcelone po sončni Španiji"

Predsednik upravnega odbora Slovenskega raziskovalnega inštituta

SKLICUJE na podlagi 6. člena pravil

12. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo danes, 11. decembra 1986 ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v GREGORČIČEVI DVORANI V TRSTU, Ul. sv. Frančiška 20, z naslednjim dnevnim redom:

1. poročilo upravnega odbora,
2. obračun in proračun,
3. poročilo nadzornega odbora,
4. razno.

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 11. decembra
DANIJEL

Sonce vzide ob 7.35 in zatone ob 16.21 - Dolžina dneva 8.46 - Luna vzide ob 13.38 in zatone ob 2.38.

Jutri, PETEK, 12. decembra
IVANKA

PLIMOVANJE DANES: Ob 6.04 najvišja 43 cm, ob 13.14 najnižja -36 cm, ob 19.16 najvišja 9 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 9 stopinj, zračni tlak 1029 mb narašča, veter severovzhodnik 8 km na uro, vlaga 62-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 12,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Gabriele Marchesan, Davide Prisciandaro, Pietro Milos, Giulia Zamarin.

UMRLI SO: 85-letna Maria Goglia, 86-letna Matilde Murico, 83-letna Rosalia Lipari, 80-letna Maria Cernigoj, 67-letni Francesco Debelli, 71-letni Guerrino Ambroset, 75-letni Umberto Flego, 71-letni Giovanni Zupan, 67-letni Onorino Angi, 74-letna Pasqua Burlin, 62-letni Dino Davi, 59-letni Sergio Pagliarini, 89-letna Giovanna Milos, 81-letna Antonia Benussi, 65-letni Ferruccio Verdelli, 66-letni Bruno Luccari, 80-letni Pietro Canziani, 56-letni Luciano Radessich, 95-letna Margherita D'Aumiller, 76-letni Felice Rossetti, 49-letni Fabio Apollonio, 86-letni Giuseppe Simonetti, 75-letni Francesco Furlan.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od torka, 9., do sobote, 13. decembra 1986

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Ul. dell'Istria 35. PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. dell'Istria 35, Trg Ospedale 8. PROSEK (tel. 225141/225340), ŽAVLJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

šolske vesti

Obvestilo IRRSAE tečajnikom načrta vzgoja in izobraževanje v večjezičnem okolju. Jutri, 12. t. m., ob 16.30 bo na sedežu IRRSAE, Ul. Cantù 10 sestanek delovne skupine, ki obravnava govorne motnje in težave dvojezičnih otrok z mentorjem prof. Leljo Rehar - Sancin.

menjalnica

Ameriški dolar	1388.—
Nemška marka	690.75
Francoski frank	209.50
Holandski florint	610.50
Belgijski frank	32.50
Funt šterling	1970.—
Irski šterling	1865.—
Danska krona	180.50
Grška drahma	9.30
Kanadski dolar	985.—

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE

Zbor Jadran
Občinski vrtec
in celodnevna osnovna šola

vabijo na

GREGORČIČEVO PROSLAVO

ki bo jutri, 12. t. m., ob 19. uri v dvorani Ljudskega doma pri Korošcih.

prispevki

Ob obletnici smrti dragega moža Pina Lakoviča in ljubljene sestre Gizele Bucik daruje Olga 25.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev in 25.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Marjana Pertota daruje Jožef Raubar (Repnič 53) 20.000 lir za pevski zbor M. Pertot, 15.000 lir za ŠK Kras in 15.000 lir za pevski zbor Rdeča zvezda.

V spomin na pok. kolege Borisa Zafra-na daruje Jože Perčič 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Marjana Pertota darujeta družini Starec in Košuta 30.000 lir za pevski zbor M. Pertot - Barkovlje.

V spomin na Staneta Sosiča darujeta Fulvia in Guido Sclip 100.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob preminule Pepce Bandelj daruje Heli Regent 20.000 lir za ŠD Kontovel.

Namesto cvetja na grob preminule Pepce Bandelj daruje Vida D. 10.000 lir za ŠD Kontovel.

N.N. daruje 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB - Opčine, Bani in Ferlugi.

A. S. daruje 5.000 lir za otroško dejavnost SKD Tabor.

V spomin na strica Stanota daruje družina Sušic 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah in 20.000 lir za SKD Tabor.

Namesto cvetja na grob Suzaninega nonota Jožefa Debernardija daruje družina Benčina 20.000 lir za gradnjo spomenika-kulturnega doma v Briščihih.

Namesto cvetja na grob Ane Bogatec darujejo Pierina, Milena in Tanja Sirk 30.000 lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

Namesto cvetja na grob Ane Bogatec darujeta Nidija in Renato 35.000 lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

Namesto cvetja na grob Ane Bogatec daruje Viktorija Bogatec 15.000 lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

Upokojenci na izletu v Spilimbergo s HPO Opčine darujejo 100.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Ančke Bogatec darujeta Alba in Karleto 20.000 lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

V počastitev spomina Amalije Guštin in Franca Šemca daruje Jušta z družino 100.000 lir za cerkev na Repentabru.

Ob 23. obletnici smrti ljubljeneega in nepozabnega sina Jadrana Dolenca daruje mama 30.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah - 15.000 lir za MPZ Tabor, 15.000 lir za ŽPZ Tabor in 30.000 lir za cerkveni pevski zbor sv. Jerneja.

mali oglasi

DRUŠTVO išče v centru ali okolici Trsta prostor za sedež, tudi potreben obnovitvenih del. Tel. 040/763856 v jutranjih urah.

V DOLINI na št. 232 je odprl osmico Cunjno. Toči belo in črno vino.

PRODAM akacijeva drva in kole za trte. Marko Žniderčič, števerjan, Valerišče 19. Tel. v jutranjih ali večernih urah na št. 0481/884161.

OSMICO je odprl Slavko Novak, Mačkolje - Križpot. Toči belo in črno vino.

IŠČEM V NAJEM hišo ali stanovanje na Opčinah ali v okolici Opčin, ne glede na ceno. Tel. 228390.

OBRTNIŠKO PODJETJE išče vajenکو, staro 15/16 let za takojšnjo zaposlitev. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Vajenka".

OSMICO je odprl Robert Pipan v Mavlinjah.

PRODAM dve nezazidljivi zemljišči v okolici Bazovice. Cena po dogovoru. Pisati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Nezazidljivo zemljišče".

PRODAM fiat 500. Interesenti naj tel. na št. 212988.

NA NEDELJSKI tekmi Jadrana sem v ženskem WC izgubila prstan - drag spomin. Najditelja prosim, naj telefonira na št. 229495. Nagrada.

PRODAM ford ghia 1.300, letnik '79 avgust, metalizirane barve, v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. 200583.

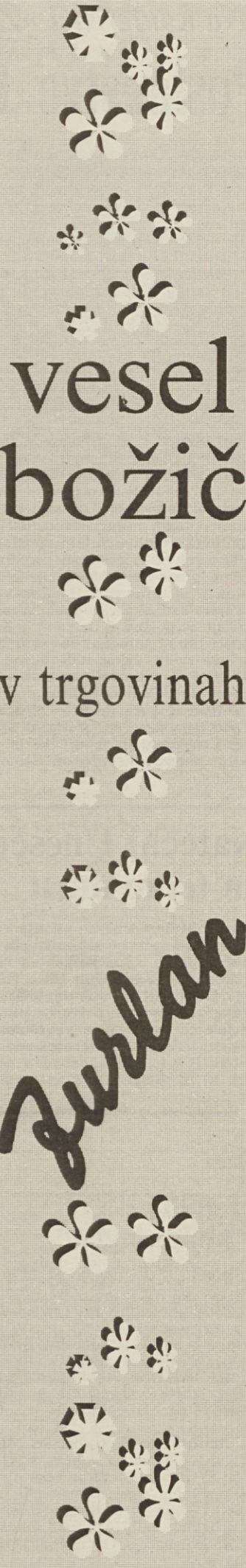
DEKLE izučeno za šiviljo, z izkušnjami v ročni obrti išče zaposlitev na področju šiviljstva ali umetne obrti. Tel. 211815.

	10. 12. 1986
Japonski jen	8.—
Švicarski frank	823.—
Avstrijski šiling	98.—
Norveška krona	180.50
Švedska krona	197.—
Portugalski eskudo	8.60
Španska peseta	9.70
Avstralski dolar	860.—
Debeli dinar	2.50.—
Drobni dinar	2.50.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 61446 - 68881
Agencija Domjo 831-131

vesel božič

v trgovinah

POROČNI SEZNAMI

Ul. Carducci 20
Ul. Muratti 4
TRST

avtomobil in človek

ivan fischer

Protest zoper Mercedes

Kölnski taksisti so pred nekaj dnevi organizirali hrupno demonstracijo: sedli so v svoje velike mercedese in se odpravili pred podružnico Mercedes, kjer so bučno protestirali zoper čedalje slabšo kakovost avta, na katerega bi do pred kratkim prisegli z zaprtimi očmi.

Blišč Mercedesove trikrake zvezde že nekaj časa peša: zahodnonemški avtomobilski klub ADAC je opozoril, da je čedalje več pritožb na račun kvalitete Mercedesovih vozil, ne samo s strani taksistov, temveč se pritožujejo tudi navadni vozniki, predvsem na površno dodelanost in na slab servis.

Pri tem je treba dodati, da najbrž ni podjetja, ki bi se tako identificiralo z zahodnonemškim gospodarskim čudom kot Mercedes: trikraka zvezda na pokrovu je bila vrsto let, in ne samo v ZRN, simbol uspeha.

V Untertürkheimu pričakujejo, da bodo letos presegli vse proizvodne rekorde. S tekočih trakov Mercedesovih

tovarn bi letos moralo zapeljati 600 tisoč novih vozil. Mercedes je po proizvodnji tretja zahodnonemška avtomobilska tovarna za Oplom in Volkswagom. Da bi bili kos povečanemu popraševanju so zaposlili še 6000 ljudi, tako da se je skupno število uslužbenec povzpelo na 160.000. Mnogi izvedenci trdijo, da je do padca kvalitete prišlo prav zaradi prizadevanja tovarne, da bi zadostila popraševanju.

Kölnski taksist Heinz Ortmann, ki je plačal debelih 40.000 mark (približno 28 milijonov lir) za nov mercedes 250 D je pripomogel k ugledu firme: njegova limuzina je po 3500 km zaživela z lastnim življenjem: motor se ni ugasnil, ko je obrnil ključ, zadnja vrata se niso zapirala, servonaprave so odpovedale, pokvaril se je tudi samodejni menjalnik. Podobne težave so zabeležili tudi njegovi kolegi. To je bil razlog, da so se podali s svojimi avtomobili pred Mercedesovo filialko in tam izrazili svoje nezadovoljstvo.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Kdo se boji zgodovine žensk?

Pisateljica in Nobelova nagrajenka za literaturo Grazia Deledda

»Skratka, te razprave ocenjujejo tako strogo, ker jih jemljejo kot izjeme in tujke v odnosu do ustanov uradne-

ga znanja.« Tako je v kratkem predgovoru v lastni knjigi »Socialne skupine in politični sistemi: primer ženska« (Gruppi sociali e sistemi politici: il caso donne) zapisala univerzitetna profesorica Giovanna Zincone, ena redkih znanstvenih raziskovalk, ki se je lotila preučevanja »primerja ženske«. Istega mnenja o »women's studies« v Italiji pa so bile tudi udeležence prvega mednarodnega srečanja o preučevanju zgodovine žensk, ki je bilo nedavno v Rimu.

V Italiji se znanstveni raziskavi o tem vprašanju posveča malo ali nič pozornosti, je bilo rečeno na simpoziju, saj so samo na eni italijanski univerzi z letošnjim akademskim letom uvedli predmet »women's studies«. Gre za zasebno rimsko univerzo Luiss, na kateri novo uvedeni predmet poučuje Ginevra Odorisio. »V bistvu zahtevamo,« je dejala prva italijanska docentka ženske zgodovine, »da bi uradno prepoznali specifičen doprinos žensk v književnosti, pri snovanju idej, v umetnosti, v ekonomiji... in da je treba ta doprinos podrobneje preučiti, poglobiti. Naj navedem primer? Naučili so nas, da je francoska revolucija vnesla princip o enakopravnosti med ljudmi, v kolikor so vsi pripadniki človeškega rodu. Vendar pa tista enakopravnost nikakor ni želela istovetiti žensk z ostalimi. Celotno estemist Babeuf je sodil, da je neenakopravnost med moškimi in ženskami upravičena. Skratka, zgodovino je treba na novo prebrati, a tega ne morejo storiti samo prostovoljci in feministke. Zahtevamo svoj prostor v okviru univerze.

Zadnja zahteva pa je tudi poglobitvena točka iz programa Kluba žensk (Club delle donne), združenja Projekt žensk (Progetto donna) in Zgodovinskega inštituta zasebne rimske univerze Luiss, ki so organizirali mednarodni posvet o preučevanju žensk. Na simpoziju, ki so se ga udeležile pravnice, znanstvenice in pisateljice, so posebej poudarile, da je na primer v Združenih državah Amerike približno trideset tisoč univerzitetnih tečajev o zgodovini žensk; predmet pa so uvedli na tritisoč univerzah in v petdesetih znanstvenih centrih; deležen je tolikšne pozornosti, da lahko študentje tudi diplomirajo iz njega, uvedli pa so ga tudi v postdiplomski študij. Podob-

no je v Kanadi; tudi v Franciji in Veliki Britaniji je moč na univerzitetni ravni preučevati »zgodovino druge poloble nebesnega svoda«.

Da so za italijanske akademske kroge študijske usmeritve v ženski svet drugotnega pomena, se je izkazalo tudi na rimskem simpoziju. Najvišjih predstavnikov italijanskih univerz skorajda ni bilo, kot je bilo tudi zelo malo predstavnikov »oblasti«. Iz vrst parlamentarcev so se srečanja udeležile samo ženske in to tiste, ki se že vrsto let potegujejo za resnično enakopravnost med moškimi in ženskami.

O ženski zgodovini je za enciklopedijo Einaudi Franca Ongaro Bisaglia v poglavju »ženska« že pred leti zapisala: »Človeška samica nima zgodovine, razen vedno enake zgodovine svoje podrejenosti, in žensko človeško bitje je šele pred kratkim začelo graditi lastno zgodovino s tem, da se je skušalo osvoboditi iz podrejenosti. Njena zgodovina se začneja v trenutku, ko se ženska začneja boriti, da bi si izbojevala popolno človečnost, ki je ni nikoli imela; ko se začneja meriti s samo sabo in s stvarnostjo, da bi spremenila njo in sebe. Gre za zelo radikalen boj, ker vpleta vse aspekte človekovega življenja.« In po mnenju udeleženk rimskega simpozija ta težaven in istočasno pogumen boj žensk že dovolj dolgo traja, da bi bil vreden pozornosti uradne znanosti.

Ruska revolucionarka Ana Kulišová, ki sodi med poglavitne osebnosti italijanskega socialističnega gibanja

Jeep cherokee za sleherni teren

Ljubite vožnjo čez drn in strn? Ste istočasno ljubitelji udobnih vozil? Imate na razpolago 35 do 40 milijonov lir? Če ste odgovorili »DA« na vsa tri vprašanja, imamo avto za vas. Pohitite k najbližjemu prodajalcu Renault in naročite jeep cherokee chief. Gre za terensko vozilo ameriške izdelave, ki pa so mu za evropske potrebe vgradili Renaultov 2068-kubični dizel s turbinskim polnilnikom, ki zmore 82 KM pri 4.000 vrtljajih.

Cherokee chief je kar se da udobno terensko vozilo, bolj podobno range roverju kot Fiatovi campagnoli. Pri takih avtih igra veliko vlogo menjalnik: jeep, o katerem govorimo ima seveda pogon na vsa štiri kolesa, vendar je z preprostim pritiskom na gumb moč izključiti prednji kolesi, ali pa vključiti štirikolesni pogon pa še reduktor povzruhu.

Notranjost je v slogu ameriških terenskih vozil: luksuzno opremljena, tako da se lahko brez strahu podate tudi na dolga potovanja po avtocesti.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
10.30 Nadaljevanka: La vita di Puccini (r. Sandro Bolchi, 1. del)	11.45 Variete: Cordialmente	13.00 Nad.: I miserabili (r. Sandro Bolchi, i. Gastone Moscin, nadaljevanka v desetih delih - 3. del)	9.00 Dok.: Neznani Chaplin - Moja najsrečnejša leta (ZDA, 1. del)	14.00 TV novice
11.30 Nanizanka: Taxi	13.25 Dnevnik - Okolje	13.25 Dnevnik - Okolje	16.35 TV mozaik (pon.)	14.10 Otroški program, vmes risanke, nanizanke in dokumentarec
12.00 Dnevnik - kratke vesti	13.30 Nanizanka: Quando si ama	13.45 Variete: Speciale Dadaumpa	17.30 Poročila	18.00 Nad.: I cento giorni di Andrea
12.05 Variete: Pronto... chi gioca?	14.20 Risanka: Braccio di Ferro	14.00 Tečaj ruskega jezika	17.35 Informativna oddaja: UNICEF	19.00 Odprta meja
13.30 Dnevnik	14.30 Dnevnik - kratke vesti	14.25 Informativna oddaja: Jaz in številke	17.50 Poučno-zabavna oddaja: Železi ste, pogledjte!	
14.00 Pronto... chi gioca? (2. del)	14.35 Mladinska oddaja: Tandem	14.55 Glasbena oddaja: Poklon Francu Ferrariju (1. del)	18.15 Delegatska tribuna	
14.15 Risanka: Heidi	16.55 Dokumentarec: Rojstvo mesta	16.00 Izobraževalna oddaja: Zgodovina	18.45 Risanka	
15.00 Dokumentarec o motorjih	17.30 Dnevnik - kratke vesti	16.30 Dokumentarec: Vzgjajati in misliti	19.00 Danes, Pomurski obzornik	
15.30 Dokumentarec: Obletnice	17.35 Dokumentarec: Osebnosti in dogodki, včeraj in danes	17.00 Variete: Dadaumpa - Quelli della domenica	19.30 Dnevnik in vreme	
16.00 Film: Guardia, ladro e camierera (kom., lt. 1956, r. Steno, i. Nino Manfredi, Gabriella Pallotta, Bice Valori)	18.20 Sportne vesti	18.05 Glasbena oddaja: Rockline, angleška Top lestvica	20.05 Tednik	
17.00 Dnevnik - kratke vesti	18.30 Nanizanka: Il commissario Köster - La guardia del corpo	19.00 Dnevnik	21.05 Besediloslovni utrinki: Logične vezi med enotami besedila	
17.05 Film (2. del)	19.40 Vremenska napoved	19.30 Deželni programi	21.15 Nadaljevanka: Cecilija (H. Solàs - 4. del)	
17.40 Knjižne novosti: Tuttilibri	19.45 Dnevnik	20.05 Dokumentarec: Varnost in zavarovanje	22.10 Dnevnik	
18.10 Aktualnosti: Spaziolibero	20.20 Sportne vesti	20.30 Dnevnik. Speciale attualità	22.25 Retrospektiva jugoslovanskega filma - Film in literatura: Breza (Jadran film Zagreb 1967; r. Ante Babaja; i. Manca Košir, Fabijan Šovagović, Bata Živojinović, Nela Eržišnik, Stane Sever; po istoimenski pripovedi Slavka Kolarja; pomemben izrazni element filma je navno slikarstvo Ivana Generalića)	
18.30 Kviz: Parola mia	20.30 Nadaljevanka: Naso di cane (i. Luca De Filippo, Claudia Cardinale, Nigal Court, 1. del)	21.30 Dnevnik		
19.40 Almanah jutrišnjega dne	22.00 Aktualnosti: Moda	22.05 Film: Cime tempestose (dram., Špan. 1953, r. Luis Bunuel, i. Jorge Mistral, Irasema Dilian, Lilia Prado, Ernesto Alonso)		
19.50 Vremenska napoved	22.40 Dnevnik			
20.00 Dnevnik	22.50 Športni tednik: Sportsette			
20.30 Informativna oddaja: Trideset let naše zgodovine - 1974	23.55 Dnevnik			
22.10 Dnevnik	0.15 Film: Caterina di Russia (zgod., lt., 1963, r. Umberto Lenzi, i. Hildegard Heff, Sergio Fantoni)			
22.20 Variete: Non necessariamente...				
23.25 Dnevnik				

CANALE 5	ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Nanizanka: Una famiglia americana	12.00 Nanizanka: Mary Tyler Moore, 12.30 Vicini troppo vicini.	13.00 Risanke: Transformers, 13.30 Mask	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, pravljica, glasba; 8.10 Almanah: Od Milj do Devina; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi: beležka, sestanek, mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Odgovori v barvah; 14.30 Mladinski pas: Glasbene skice - Diskorama; 16.00 Zbornik: Na goriškem valu; 16.30 Glasbene skice; 17.10 Mi in glasba: ženski zbor Jaccob Arcadelt na tekmovanju Seghizzi v Gorici; 18.00 Četrtekova srečanja: Pričevanja o Tigrju; 18.30 Glasbene skice.	13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Prenos - Val 202; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Glasbeni utrinki iz zamejstva; 14.40 Zanimivost; 15.00 Črno na belem; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Popoldanski koncert.
9.30 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 10.20 General Hospital	13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Memole, dolce Memole, Mimi e la nazionale di pallavolo, Masters	14.00 Zabavna oddaja: Candid camera		
11.10 Kvizi: Tutinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito	14.30 Nanizanka: La famiglia Addams, 15.30 Furia	14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television		
13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.20 La valle dei pini, 15.10 Così gira il mondo	15.30 Film: Il segno di Venere (kom., lt. 1955, r. Dino Risi, i. Sophia Loren, Vittorio De Sica)	15.00 Nanizanka: La famiglia Addams, 15.30 Furia		
16.00 Dokumentarec: Big Bang, vodi Jas Gawronski	17.30 Nadaljevanka: Febbre d'amore	16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Hollye Benji, Magica, magica Emi, Occhi di Gatto		
16.30 Nanizanka: Tarzan	18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie	18.00 Nanizanka: La casa nella prateria, 19.00 Arnold, 19.30 Happy days		
17.30 Kviz: Doppio slalom	19.30 Nanizanka: Charlie's angels	20.00 Risanke: David gnomio amico mio, 20.15 Snorky		
18.00 Nanizanka: L'albero delle mele, 18.30 Jokaj	20.30 Nadaljevanka: Falcon Crest	20.30 Film: Occhio alla penna (vestern, lt. 1981, r. Michele Lupo, i. Bud Spencer, Amidou Joe Bugner)		
19.30 Variete: Studio 5	21.30 Nanizanka: Hotel	22.30 Filmske novosti: Ciak		
20.30 Kviz: Pentatlon	22.30 Film: Making love (dram., ZDA 1981, r. Arthur Hillier, i. Michael Ontkean, Kate Jackson)	23.20 Film: Android (fant., ZDA 1983, r. Aaron Lipstadt, i. Klaus Kinski, Don Opper)		
23.00 Informativna oddaja: 2000 e dintorni - Inchieste monografiche	0.20 Nanizanka: Vegas, 1.10 Switch	0.50 Nanizanka: Magnum P.L., 1.50 Gli invincibili		
23.45 Filmske novosti: Première				
24.00 Nanizanka: Sceriffo a New York				

RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO
8.30 Nanizanka: Vegas, 9.20 Switch	8.30 Nanizanka: Fantasilandia, 9.20 Wonder Woman, 10.10 L'uomo da 6 milioni di dollari, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford,	12.00 Nadaljevanka: Senorita Andrea	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Fatti e commenti
10.10 Film: La ragazza della salina (dram., lt.-Nem.-Jug., 1957, r. Franz Cap, i. Marcello Mastroianni, Isabelle Corey)			

V zvezi z deželnimi prispevki za obnovo starih hiš

Anketiranje prebivalstva v severnih predelih Gorice

Danes bo skupina mladih raziskovalcev pričela anketirati prebivalce nekaterih ulic mestnega središča. Mladi raziskovalci, člani zadruge Nuova Frontiera, bodo po naročilu ISIG in Goriške občinske uprave, obiskali okrog 600 družin ter trgovcev in obrtnikov v severnih predelih mesta in sicer v ulicah Piazzetta, della Scala, Corno, Pacassi, Balilla, Pellico, Formica, della Croce, del Santo, Vaccano, Favetti, Carducci ter na trgih Placuta in Koren.

Pobudo sta novinarjem včeraj orisala župan Antonio Scarano ter odbornik za urbanistiko Nicolò Fornasir. Gre za sensibilizacijo prebivalcev teh mestnih predelov v zvezi z deželnimi prispevki za obnovo starih hiš. Dežela je v zvezi s tem izdala nekaj zakonov, na podlagi katerih lahko zasebniki dobijo prispevke za posodobitev starih hiš. Prispevke lahko dobijo tako tisti, ki so lastniki enega samega stanovanja ali trgovskega lokala kot tudi tisti, ki so lastniki hiš z več stanovanjskimi enotami. Prispevki so precej visoki,

zaradi tega se bo poprava starih hiš izplačala. Župan Scarano je naglasil, da bodo na tak način ponovno ovrednotili stara mestna središča, iz katerih so se ljudje izselili. Odbornik Fornasir pa je povedal, da anketo izvajajo v tesnem sodelovanju z odborništvom za socialne storitve. Hočejo namreč izvedeti kakšne so potrebe ljudi, predvsem starejših, ki živijo v teh starih mestnih predelih.

Anketa bo trajala od dveh do treh mesecev. Raziskovalci bodo potrkali na vrata 545 stanovanjskih oziroma trgovskih ter obrtnih enot v omenjenih ulicah. Prebivalcem bodo izročili anketne pole ter brošuro, ki jo je za priložnost izdala Goriška občina uprava, prva v deželi. Uredila jo je Marilisa Bombi. V njej najdemo podrobno opisane možnosti, ki jih imajo lastniki hiš, da zaprosijo za deželni prispevek. Izpolnjene anketne pole bodo raziskovalci dvignili pri prebivalcih kak teden kasneje.

Župan in odbornik apelirata na pre-

bivalce omenjenih ulic, da sodelujejo z raziskovalci. Za pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo tudi na županstvo. Na omenjenem območju imajo registriranih 664 stanovanj oz. poslovnih lokalov, od teh naj bi jih bilo le 545 zasedenih. 348 enot je danih v

najem, 133 pa uporabljajo lastniki.

Podrobneje o tej pobudi, ki jo bodo kasneje razširili v druge mestne predele, bomo naše bralce seznanili v nedeljski številki našega dnevnika, saj stvar zanima zelo širok krog naših bralcev.

Ob obisku Celovčanov v Novi Gorici

Želja po nadaljevanju stikov dveh mest tudi z Gorico

V torek je v Novi Gorici bila na prijateljskem in delovnem obisku delegacija občine oziroma mesta Celovec, ki jo je vodil župan Leopold Guggenberger. Po pogovorih s predstavniki novogoriške občine, so si gostje ogledali Izobraževalni center za računalništvo Iskra-Delta, obrate Mesne industrije Primorske in Kromberku, Mednarodni mejni prehod v Vrtojbi, popoldne pa staro in spomeniško zaščiteno vas Šmartno v Brdih.

Župana obeh občin Danilo Bašin in Leopold Guggenberger, sta na srečanju obravnavala zgodovino medsebojnih stikov in sodelovanja. Sodelovanje so začeli tkati pred dvajsetimi leti, oziroma prijateljstva in dialoga pa je pozneje zajelo tudi občino Gorica v Italiji. Tako je nastal pomemben in politično vpliven trikotnik treh obmejnih mest, ki so dala tudi zasnovano in vsebino delovni skupnosti Alpe-Jadran.

V prihodnje bodo dialog med Novo Gorico in Celovcem poglobili in razširili, o čemer so na pogovorih sprejeli nekaj odločitev. Že zdaj pa so se dogovorili, da bo celovška občina nadalje utrđila sodelovanje z delovno organizacijo za proizvodnjo računalniških sistemov in tehnologij Iskra-Delta (slednja ima v Celovcu svoje predstavništvo), predstavništvo v Celovcu pa bo odprla tudi zunanjetrgovinska organizacija Primorje-export. Ob ogledu slikarske hiše v vasi Šmartno je celovški župan omenil možnost, da bi enega izmed tamkajšnjih objektov odkupili slikarji in arhitekti iz Koroške, da bi v ožračju in naravi Brd razvijali svoje umetnosti.

Celovski župan se je v Novi Gorici zavzel tudi za obnovitev stikov med Novo Gorico in Gorico, tako da bi tri obmejna mesta lahko nadaljevala svo-

je poslanstvo. V Celovcu naj bi se pod njegovim pokroviteljstvom kmalu po Novem letu sestali predstavniki treh mest. Tedaj naj bi poskušali ponovno vzpostaviti dialog med Novo Gorico in Gorico.

MARJAN DROBEŽ

Pokrajina organizirala tečaj

Ustrezna zdravstvena vzgoja proti širjenju uživanja mamil

Brez primerne vzgoje in preventivnih ukrepov so prizadevanja za preprečevanje širjenja mamil dokaj skromna. Kolikor toliko uspešna preventivna dejavnost se lahko izvaja v šolah, čeprav so rezultati dosegljivi sicer šele na daljši rok.

Goriška pokrajinska uprava bo v

prihodnjih mesecih, skupaj z deželnim in pokrajinskim združenjem klubov alkoholikov na zdravljenu ter v sodelovanju s šolskim skrbništvom in Krajevno zdravstveno enoto, skušala uresničiti pobudo, ki naj bi vsaj deloma zapolnila vrzel na področju zdravstvene vzgoje in preprečevanja širjenja mamil. Začenja se namreč intenzivni tečaj med katerim bo okrog štirideset slušateljev razpravljalo o družbeno tako perečih vprašanjih ter skušalo poiskati najbolj primeren pristop za posredovanje znanja in izkušenj učencem in dijakom, pa tudi stanovskim kolegom. Program dela predvideva tri različne cikle predavanja. Prvi se bodo tečajniki srečali že jutri in v soboto ter skušali, pod vodstvom sodelavcev Sperimentalnega centra za zdravstveno vzgojo, ki deluje pri univerzi v Perugii, organizirati delo po skupinah. Druga serija predavanj bo 2. in 3. februarja, zadnja pa sredi septembra prihodnjega leta in se bo zaključila z okroglo mizo.

Tečaj je namenjen predvsem učiteljem in profesorjem, vendar je odprtega tipa. To pomeni, da se ga lahko udeležijo tudi druge osebe, ki jih stvar zanima.

Gre pravzaprav za začetek drugačnega pristopa pri reševanju težkih družbenih vprašanj, o katerih se sicer veliko razpravlja, bolj malo pa je konkretnih ukrepov, zlasti v preventivnem smislu. Tako so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci, ki jo je sklical pokrajinski odbornik za šolstvo, dr. Mirko Špacapan, udeležili pa so se predstavniki združenj in služb, ki sodelujejo pri pobudi.

Za uspeh je potrebno sodelovanje različnih dejavnikov, predvsem pa ustrezna strokovna pripravljenost učiteljev in profesorjev.

Gen. konzul Jakomin pri TO SKGZ

Predvsem o goriški problematiki ter o odnosih čez mejo v tem prostoru je bil govor na sestanku med novim generalnim konzulom SFRJ v Trstu Livijem Jakominom in člani Teritorialnega odbora SKGZ za Goriško, ob priložnosti prvega uradnega obiska jugoslovanskega diplomata pri osrednji slovenski organizaciji v goriškem zamejstvu. Predsednik TO SKGZ dr. Mirko Primožič je gostu podal historiat dogajanja pri nas v povojnem času, orisal jasne ter senčne strani odnosov med večino in manjšino kot tudi pozitivne ter negativne odnose čez mejo. Govor je seveda bil tudi o incidentu v Tržaškem zalivu in o posledicah, ki jih čutimo pri nas. V sproščenem pogovoru med jugoslovanskim diplomatom in člani TO SKGZ je prišla do izraza želja po odkritem soočanju, sodelovanju, konfrontaciji, prišla je do izraza potreba kar se da najbolj razširiti sodelovanje med prebivalstvom ob meji.

Stališče pokrajinskega vodstva

SSk kritična do sindikatov in občinske uprave v Sovodnjah

O posledicah »nedavnega dogodka v Tržaškem zalivu, ko so obmejni policijski organi ubili gradeškega ribiča« so govorili na zadnji seji pokrajinskega tajništva SSK za Goriško, in potrdili »že zavzeto stališče, da je uporaba orožja ob meji neprimerna in da se taki spori lahko in morajo rešiti na dogovorjen način.« V zvezi s tem, meni pokrajinsko vodstvo SSK, je treba nujno zopet, po odpovedih, vzpostaviti stike med obmejnimi področji in nadaljevati že začete skupne pobude.

Obsodili so tudi poročanje zagrebškega Vjesnika, »ki je zavzel tako nazadnjaška stališča, ki so jih doslej zastopali le najbolj šovinistični italijanski krogi v teh krajih. SSK pričakuje, da bodo merodajni slovenski in jugoslovanski krogi seveda taka stališča ovrgli, ker bi sicer neznansko škodovali boju slovenske manjšine v Italiji.«

Na seji so govorili tudi o poteku dela pri načrtovanju slovenskega šolskega centra v Gorici.

Govor je bil tudi o sovodenjski problematiki, oziroma o nameravani povečavi tovarne Manifestura Goriziana. Kot je razvidno iz tiskovnega poročila je načelnik svetovalske skupine SSK v Sovodnjah Branko Černič dejal, da »dogodki vzbujajo precej zaskrbljenosti zaradi stališč sovodenjske občinske uprave ter župana in podžupana, ki na raznih sestankih z goriškimi in pokrajinskimi oblastmi popuščata in zgleda, da nimata pravega namena vztrajati v borbi proti zaseganju slovenske zemlje na področju Sovodenj.« V tiskovnem poročilu je izrečena precej ostra kritika na enotno sindikalno zve-

zo: »Ob tem tajništvo opozarja na popolnoma neprimeren pohod na Sovodnje, ki so ga priredili sindikati in ki naj bi imel nekaj ustrahovalni značaj. Odgovor je prišel od samih prebivalcev Sovodenj, ki so spontano a nazorno z napisi izrazili svoje odklonilno stališče.«

Sejo je vodil pokrajinski tajnik SSK Marjan Terpin, v razpravi so sodelovali še drugi člani.

Spet na delu požigalci

V nočnih urah je gorelo na štirih različnih krajih

Spet so bili na delu nočni razgrajči in požigalci. Tokrat se niso spravili nad plastične posode za zbiranje odpadnega papirja, ki so jih v zadnjih tednih poškodovali kakih deset, ampak so ogenj podtaknili v posodah za smeti, spravljene v hišnih vežah oziroma na dvoriščih. Goriški gasilci so v noči od torka na sredo posredovali na štirih različnih mestih. Okrog 23. ure so jih poklicali v Semeniško ulico,

kjer sta v veži hiše št. 3 goreli dve motorni kolesi, last Antonia Chianchia in Leopolda Fierma. Medtem ko so imeli opravka v Semeniški ulici, so jih obvestili o drugem požaru v bližnji Ulici Arcivescovado, kjer je gorel kup lepenke.

Kaki dve uri zatem, okrog poldruge ure zjutraj, so gasilce poklicali v Ulico Nizza, kjer so v veži hiše št. 1 gorele smeti, plameni pa so že tudi poškodovali električno napeljavo. Ogenj je povzročil precejšnjo škodo tudi na motornem kolesu, ki je bilo parkirano v bližini.

Do podobnega dejanja je prišlo skoraj istočasno na Korzu Italia 86. Ogenj, ki je zajel kup smeti na dvoriščni strani hiše, je poškodoval stranska vrata trgovine jestvin, ki jo upravlja Bernardino Contini.

V teku je preiskava za izsleditev nasilnežev, ki se skušajo izživljati na tak način.

GOSPODARSKI PRAZNIK

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča, da je še nekaj prostih mest za družabnost, ki bo v soboto, 13. decembra, v Kulturnem domu v Sovodnjah.

Na prazniku bo igral ansambel Laposi iz Nove Gorice. Vabila, ki služijo kot vstopnice, je mogoče dobiti na sedežu SDGZ v Gorici, Ul. Morelli 14, tel. 32844, v motelu Nanut na Tržaški cesti 118, tel. 20595, pri Dragu in Zlatki Tomsič v Sovodnjah, tel. 822032.

Koncert Celjanov v Kulturnem domu

V Slovenskem kulturnem domu v Gorici je na koncertu Glasbene matice v petek (5. 12.) nastopil Celjski godalni orkester. Predstavil se je pod taktirko Radovana Marvina, dirigenta in violinista, ki nedvomno zasluži priznanje za uspešno kontinuirano delovanje tega celjskega ansambla (ustanovljenega že 1945).

Petkov koncert sicer ni odseval visoke ravni komornega muziciranja, predvsem v prvi skladbi večera, Balletti A 4 J. K. Dolarja, pa smo vendar začutili večkrat opevano delovljnost, discipliniranost in veliko zanesenjaštvo po komornem zvenu celjskih glasbenikov. Za nadaljnji manj uspešni koncertni dogodek pa gre nedvomno iskati vzroke v osrednjih skladbah večera: dveh koncertih za klavir in godala (v D-duru BWV 1054 in v f-molu BWV 1056) J. S. Bacha. Kot solist je nastopil tržaški pianist Aleksander Rojc.

Dekoncentriranost, velike težave z memoriranjem partitur, nezadostna predhodna skupna igra solista in orkestra — vse te pomanjkljivosti so vodile do prekinitve koncertnih del.

Kljub velikim težavam, ki jih je imel solist s svojim podajanjem, pa smo lahko v obeh počasnih stavkih Bachovih koncertov lahko spoznali, da je Aleksander Rojc interpret zanimivih razsežnosti, da v svoji glasbeni govorici podaja osebnostno izpovedno noto in da je (upajmo) bil goriški koncert le »pomanjkljivi trenutek«, ki se mu lahko ukloni še tako vase prepričana poustvarjalna narava.

TATJANA GREGORIČ

Mala cecilijanka

Devet otroških in mladinskih zborov je v ponedeljek popoldne nastopilo na letošnji Mali cecilijanki v Katoliškem domu v Gorici. Osem jih je bilo z Goriškega, medtem ko je Tržaško predstavljala otroški zbor Vigred iz Sempolaja.

Kot prvi se je na odr predstavljal, po pozdravnem nagovoru Nadje Fabris - Špacapan, cerkveni mladinski zbor, ki združuje pevce kar treh krajev, Podgore, Ločnika in Gradiškute, vodi pa ga Elvira Chiabai. Sledili so nastopi otroškega zbora Vigred iz Sempolaja, pod vodstvom Rosande Kralj, otroškega zbora iz Sovodenj (Loredana Petea-ni), mladinskega zbora Rupa-Peč, ki ga vodi Nadja Kovic, mladinskega zbora Krmin-Plešivo, pod vodstvom Eleonore Ipavec - Šarer, otroškega zbora iz Doberdoba pod vodstvom Marte Ferletič in Lucije Lavrenčič, cerkvenega mladinskega zbora iz Števerjana, pod vodstvom Anke Černic, mladinskega zbora Kekek iz Gorice in cerkvenega mladinskega zbora iz Štandreža, ki ga vodi Elvira Chiabai. V združeni postavi in pod vodstvom Elvire Chiabai so mladi pevci ob koncu zapeli še zaključno skupno pesem.

Posamezne točke je napovedovala Silvana Vogrič.

MIHA MATEJ

ŠIROKA USTA

Izjava Stane Starešinič

Danes, 11. t. m., ob 20.30 v Domu Andrej Budal v ŠTANDREŽU,

jutri, 12. t. m., ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma v GORICI

razna obvestila

Kulturno društvo Kras Dol-Poljane vabi na občni zbor, ki bo jutri, v petek, 12. decembra, ob 20. uri na sedežu na Palkišču.

Občina Sovodnje išče osebo za lepljenje lepakov. Pojasnila v tajništvu občine.

kulturni dom

Danes zvečer ob 20.30 bo v okviru filmske sezone Kinoateljaja na sporedu francoski film Passio iz leta 1982. Režija Jean Luc Godard.

kino

Gorica

VERDI 21.00 »Mission«. CORSO 17.30 - 22.00 »Il caso Moro«. VITTORIA 17.30 - 18.00 »Cicciolina n. 1«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 18.00 - 22.00 »Regalo di Natale«.

EXCELSIOR Zaprtro.

Krmin

OBČINSKO GLEDALIŠČE 19.00 - 21.00 »I vicini di casa«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 - 22.00 »Surova odiseja«. DESKLE Zaprtro.

Kaj nam bo prinesel Jadranski koledar?

Ob 40-letnici italijanske ustave sta poslala za Jadranski koledar izjavi predsednik Senata Amintore Fanfani in predsednica Poslanske zbornice Nilde Iotti.

V Kulturnih obzorjih boste lahko brali članke pomembnih predstavnikov istrske kulture v Trstu. Sodelovali so Fulvio Tomizza, člani krožka Istria, člani Skupine 85 , objavljena bo tudi krajša antologija istrskih pesnikov in pisateljev.

Kaj je bilo novega v Ljubljani? Tudi k nam so prišli odjekni predstave Krst pod Triglavom in polemike ob skupini Laibach kunst. Vsemu temu je posvečen poseben članek.

In iz zamejstva? Predstavila se nam bosta Maja Haderlap iz avstrijske Koroške in Renato Quaglia iz Rezieje.

Ob svoji skorajšnji 75-letnici je prispeval krajši esej tržaški pisatelj Milan Lipovec.

Iz Benečije bo Koledar objavil tudi Znidarjeve pravljice. Gre za izjemnozanimivo in še nenatisnjeno gradivo znanega pravljčarja.

Vse to bomo brali, če bomo kupili Jadranski koledar. Čemu bi si ga potem sposojali? Lep koledar je najlepše imeti doma.

Novost na knjižni polici

Jan Makarovič: »Sla po neskončnosti«

Jan Makarovič, sodobni slovenski filozof in sociolog, uvodoma navaja kot enega od razlogov za nastanek knjige »Sla po neskončnosti«, s podnaslovom Človek kot ustvarjalec, razmeroma še vedno malo razvite kreativne potencialne v naši matični domovini. Malo razvite ali bolje, ne do kraja omogočene in precizirane, zakaj podatek, da je po številu patentov povprečni Japonec skorajda sto krat (!) bistrejši od povprečnega Jugoslovana, seveda nikogar ne more prepričati v večrednost prebivalcev Daljnega Vzhoda. Kljub temu pa pričujoča knjiga razvija temo in resnico ustvarjalnosti v kar najširšem aspektu, v vseh možnih zornih kotih in izhodiščih, verjetno tudi zaradi (pozitivne) želje, podčrtano opozoriti na nemara najtehtnejšo kategorijo človekovih lastnosti in kvalitete. Avtor s štirimi poglavji: »Proces«, in »Ustvarjalne revolucije človeštva« v zelo širokih in istočasno tehničnih zarisih pojasnjuje, išče in aktualizira fenomen ustvarjalnosti, »sle po neskončnosti«, kot se ta javlja v vsej človekovi zgodovini kot neustavljiva pa vendar tudi kdaj pa kdaj ogrožena latnost. Če rečemo, da aktualizira, potem velja pohvaliti knjigo, da kljub izčrpnim zgodovinskim posegom z enim očesom ves čas zre v našo sedanost, ki se bliskoma spreminja in seveda posledično spet vpliva nazaj na človeka. V tem smislu je v davnih časih človek dolehal zaradi pomanjkanja informacij, sedaj pa se duši sredi teh istih (svetovnih) informacij in jih zelo težko poveže v celoto in smisel. Po tej logiki naj bi povprečni misleči Američan vsrkal dnevno s časopisa, govorjeno in vizualizirano besedo za kar okrog sto (!)

strani informacij, kar je podatek, ki govori že sam po sebi. Istočasno se svet spreminja v svoji strukturi: imenitna je misel, da je vedno manj problemov, ki jih v celoti lahko razreši en sam človek in vedno več, pri katerih reševanju lahko posameznik sodeluje — skratka kolektivistična usoda v plemenitem smislu besede.

Zatorej vse večja važnost okolja, pri čemer postaja vse pomembnejše okolje ravno dobesedni človeški planetarij s petimi milijardami, v tem okolju pa dandanes kakor tudi v prteklosti troje tipov ljudi, ki se nedogovorjeno združujejo v osnovne skupine zemljanov: filister naj bi bil po tej logiki človek, ki ga okolje absolutno opredeljuje, bolje, preračunano se giblje znotraj uvedenih zakonov in pravil ter jih izkorišča. Druga skupina so bohemi, ki se sicer zavedajo splošne zmede, niso torej ljubitelji reda, kaosa pa se tudi ne bojijo in se počutijo v njem kakor riba v vodi. Obe navedeni skupini se torej ne borita za izboljšave in spremembe, sta pravzaprav nekritični do vsega razen do svoje lastne in seveda tudi logične koristi in načina življenja. Kreativni posameznik je po podatkih zgodovine najmanj številna, zato pa najvplivnejša skupina, najvplivnejša, kar se tiče razvoja, in najmanj vplivna, kar se tiče vsakokratnih trenutnih odločitev in odločanja. Zategadelj se kreativnost tako težko prebija skozi življenje in ljudi, odkritja zaživijo kasneje od izumiteljev, nova človečnost se pogostoma porodi iz umetnosti tedaj, ko so avtorji že zdavnaj mrtvi. »Velike stvaritve nastajajo daleč od množic«, pa čeprav je ta daleč v srcu preganjanega umet-

nika, dokler se avtor ne oklene zanimive misli, da družba pač sprejema le tisto, kar zmore sprejeti oziroma kar potrebuje. Vedno in ves čas vlada t. i. normalnost, obrnjena beseda povprečnosti, kar je zelo dobro opredelil znani fizik Nils Bohr, ko je komentiral del svojega sokolega, »češ da predlagana ideja ni dovolj nora (!), da bi bila resnična«. Sedaj norost, čez nekaj desetletij lahko nova resnica. Prodorna je analiza inteligentnosti in ustvarjalnosti, kar sta dva pojma, ki se skorajda izključujeta, čeprav jih v vsakdanjem pojmovanju tudi neustrezno mešamo. Sicer lahko nastopata kombinirano, res pa je, da je zgolj princip inteligentnosti izrazito analitičen, torej urejajoč že doseženo, medtem ko je kreativnost vzpostavljanje novih sintez, odkrivanje novega, napredovanje in napredek. Osveščujoči so tudi odstavki o govoru, misli in o delu, religiji in filozofiji, kjer je izrazit Durkheimov citat, da je »sleherna človeška skupnost, pa če se sklicuje na religijo ali ne, v bistvu religiozna«. Z

drugimi besedami: v zgodovini uspele takšna vrst skupnosti, v katere smisel ljudje pač lahko verjamejo. Plastična so poglavja o revolucijah misli in ustvarjalnosti, n. pr. o urbani in industrijski revoluciji, kakor tudi zaključno razvijanje misli o usodi ustvarjalnosti danes: le na videz je paradoksalno, da postajata inteligenca v najožjem smislu in ustvarjalnost ravno tako v najožjem smislu, skorajda največja nasprotnika. Zakaj inteligenca predstavlja vse močnejši sestavni del državnih in upravnih aparatov, ki edini lahko držijo razvijajoči svet v sklenjeni logiki. Birokrat starega kova odмира, na obzoru in že med nami je visoko izobražen menager, ki vodi in upravlja vse in ker ima visoko pamet, je toliko prodornejši in nevarnejši. Z drugimi besedami: ustvarjalnost ima vedno nove in drugačne ovire, za ceno velikih žrtev pa bo tudi to pot premikala »statični« svet v njegovo »dinamično« prihodnost.

JANEZ POVŠE

Vaš rabljeni avtoradio velja 100.000 lir

Izredna priložnost, da bo vaš stari, tudi pokvarjeni, avtoradio vreden 100.000 lir. Trgovina Universaltecnica vam do 31. decembra nudi to priložnost ob nakupu avtoradia/reproduktorja

PHILIPS
AC 768/P

Stal vas bo samo 328.000 lir (namesto 428.000). Odplačevali pa ga boste lahko na obroke: tudi le 10.000 lir mesečno

Ulica MACHIAVELLI 3
UNIVERSALTECNICA

NAŠE TRGOVINE BODO ODPRTE 14., 15., 21., 22. in 29. decembra

revije - revije

Pastirček št. 3

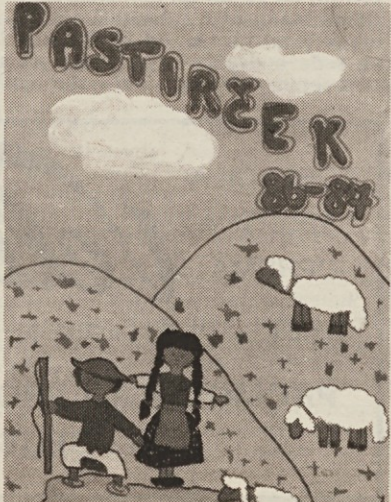
Pastirčkovi sodelavci - od otrok, urednikov in tiskarjev - so nas zopet prijetno presenetili s svojo pridnostjo in točnostjo. Že prvi dan decembra je izšla 3. številka.

Kljub povečanju strani, vsi otroški prispevki niso mogli najti prostora v tej številki. Več kot tretjina otrok-naročnikov je tokrat sodelovalo s svojimi spisi, risbami in odgovori na resne uganke in poučno razvedrilo.

Uvodno božično misel je napisala Mariza Perat. Danila Komjanc je v sliki in besedi razložila otrokom 1. stopnjo kako nastane volna in predstavila zanimivega otroka Marcelina. Kateret M. M. načelna razmišljanje o Adventu. Izviren intervju z betlehemiškimi pastirji so napisali učenci nižje srednje šole I. Cankar iz Trsta. Evelina Pahor nas popelje po Krasu. Zora Saksida v šaljivi obliki seznanja otroke s skrivnostmi narave in živali. Branko na kratko poda zgodovino jaslje. V. Kos je poslal pesem in uganko. Ljuba Smotlak se je v Pastirčkovem imenu srečala z otroško dramsko skupino iz Mačkolj. Ljubka Šorli je napisala pesem Deklica moli k sv. Miklavžu. Skavi Miha na sestanku oživi izpod peresa Olge Tavčar. Lučka Susič nas zopet zabava s Tomijevimi potegavščinami. Pesem Sveti večer je ugalsbil A. Bratuž.

Zanimiva je tudi stran Pastirčkova knjižnica, kjer se lepo predstavijo vse dosedanje Pastirčkove publikacije. Od osmih knjig je po nekaj izvodov še na voljo v knjižarni pri Fortunatu v Trstu, v Gorici pa v Katoliški knjižarni in na uredništvu Pastirčka. Veliko zanimanje je vzbudila najnovejša knjiga pravljic Tončke Curk. Ko listamo Pastirčkovo pošto, z veseljem ugotavljamo, da so otroci imeli zelo bujno fantazijo, izvirnost in smisel za velike vrednote. Zato bo tudi odraslim koristilo, če bodo Pastirčka listali in brali skupaj z otroki.

M. Č.

Brez presenečenj v povratnih tekmah osmine finala nogometnega pokala UEFA

Torino odličen, Inter v megli, Hajduk ni uspel

Beveren - Torino 0:1 (0:0)

STRELEC: Dossena v 75. min.
SODNIK: Woehrer (Av.); GLEDALCEV: 20 tisoč.
TORINO: Lorigi, Corradini, Francini, Zaccarelli, Junior, E. Rossi, Beruato, Sabato, Cravero (v 87. Ferri), Dossena, Comi (v 89. Lerda).
Torinu je uspel veliki met. Praktično prvič v svoji zgodovini se je uvrstil v tretje kolo kakega evropskega pokala: v četrtfinale pokala UEFA. Na tujem je namreč premagal Beveren, potem ko je to ekipo premagal že v prvem kolu z 2:1.
Torino je bil vseskozi nevarnejši nasprotnik, saj bi bila lahko razlika v golih dosti večja. Turinska enajsterica je tekmo začela previdno, saj je dobro vedela, da je belgijska ekipa doma zelo nevarna in napadalna, predvsem pa da ji gledalci s svojo bližino zelo pomagajo.
Vendar pa so tokrat Belgijci povsem zatajili, po drugi strani pa so Zaccarelli, Junior in predvsem Dossena zaigra-

li odlično. Ključni trenutek tekme je bil v 75. minuti, ko je Dossena zbežal celi belgijski obrambi ter premagal vratarja De Wildeja. Le minuto kasneje je Dossena zadel vratnico, nekaj minut kasneje pa je spet v protinapadu zapravil zrelo priložnost za zadetek. Torino je zmagal povsem zaslužen in lahko gleda z optimizmom na svojo nadaljnjo udeležbo v pokalu Uefa.

Inter - Dukla Praga 1:0 (0:0)
prekinjena v 79. min. zaradi megle

STRELEC: Rumenigge v 56. min.
SODNIK: Quiniuo (Fra.); GLEDALCEV: 45 tisoč.
INTER: Zenga, Bergomi, Mandorlini, Baresi, Ferri, Passarella, Fanna (v 69. min. Tardelli), Piraccini, Altobelli, Matteoli, Rumenigge.
Interju je samo megla preprečila takojšnjo kvalifikacijo v četrtfinale nogometnega pokala UEFA. Po zmagi v Pragi je namreč milanska enajsterica

igrala povsem mirno, pa tudi učinkovito, v začetku drugega polčasa pa je celo povedla z lepim strelom Rumeniggeja. Le nekaj minut kasneje se je še kar nepričakovano pojavila gosta megla, ki je popolnoma onemogočila vidljivost na igrišču. Sodnik je prekinil tekmo ter po nekaj minutah spet ukazal nadaljevanje, vendar pa so bili pogoji povsem nenormalni. Spet 15

minut prekinitev in končno vsi v slatčilnice.

Inter je jasno dokazal, da lahko brez problema obračuna z objektivno šibkejšimi nasprotniki, katerim je tokrat pomagala megla. Altobelli in tovariši so bili boljši od igralcev Dukle tako v obrambi kot v napadu in na sredini igrišča ter lahko čakajo na ponovitev tekme z velikim optimizmom. Po potr-

jenih vesteh bodo tekmo spet odigrali danes ob 16.30, seveda na stadionu »Meazza« v S. Siru.

Hajduk - Dundee United 0:0

SODNIK: Keiser (Niz.); GLEDALCEV: 30 tisoč.
HAJDUK: Pralja, Miljuš, Setinov, Andrijašević, Vulić, Čelić, Jerolimov, Peruzović, Bursać, Asanović, Deverić. Včeraj Hajduk ni bil kos svoji nalogi. V prvi tekmi je z Dundee Unitedom gladko izgubil z 2:0, na domačem terenu pa Splitskani niso uspeli doseči niti zadetka. Stalno so napadali, predvsem v prvem polčasu ter z Deverićem in Bursaćem resno ogrozili Thompsonova vrata. Vendar pa se izid ni spremenil.
V drugem delu igre je bila slika na igrišču povsem ista. Splitskani so še naprej napadali ter celo zadeli dve prečki z Andrijaševićem in Deverićem, to pa je tudi vse. Splitskani se lahko tolažijo s tem, da so se srečali s tehnično dobro ekipo, ki je tudi telesno odlično pripravljena.

Košarka: včeraj več srečanj v Koračevem pokalu

Tri zmage in en neuspeh za Italijane

V okviru četrtfinala Koračevega pokala so včeraj odigrali pet srečanj, v katerih so bile zaposlene tudi štiri italijanske in ena jugoslovanska peterka.

SKUPINA A
Arexons - Spartak 79:77 (41:35)
LESTVICA PO 2 KOLIH: Arexons 4, Limoges 4, Spartak in Šibenka 0.

SKUPINA B
Divarese - Antibes 98:76 (53:39)
LESTVICA PO 2 KOLIH: Barcelona 4, Jugoplastika in Divarese 2, Antibes 0.

SKUPINA C
Berloni - Cai Zaragoza 80:82 (45:39)
LESTVICA PO 2 KOLIH: Partizan 4, Cai Zaragoza in Assubel 2, Berloni 0.

SKUPINA D
Mobilgirgi - Budućnost 99:87 (50:46)
MOBILGIRGI: Gentile 10, Esposito 10, Dell'Agnello 17, Capone 5, Oscar 32, Generali 16, Rizzo, Tufano, Glouckhov 9, Palmieri.

BUDUČNOST: Dragan Milanović 14, Ščepanović 6, Sutulović 2, Čeko 2, Duško Ivanović 25, Milatović 10, Vujačić 20, Bojanić 7, Rakočević 1.
CASERTA — Mobilgirgi si je zmagoval izbojeval predvsem z odločno igro v drugem polčasu. Do preokreta je vsekakor prišlo okrog 15. min., ko so domačini dosegli delni izid 16:2 in povedli na 97:77, s čimer je bilo tekme praktično konec.

LESTVICA PO 2 KOLIH: Mobilgirgi 4, Caja in Challans 2, Budućnost 0.

POKAL POKALNIH PRVAKOV
IZIDI SKUPINE A: CSKA Moskva - Villeurbanne 102:53 (51:22); Ostrava - Badalona 89:110 (47:56).
LESTVICA: CSKA in Badalona 4, Ostrava in Villeurbanne 0.

POKAL LILIANE RONCHETTI
V pokalu L. Ronchetti so bila včeraj tri srečanja. V skupini A je Daugawa

Riga z 91:55 premagala bolgarski Kremikovcy, v skupini B je milanski Deborah z 91:88 opravil Mineur Pernik, prav tako iz Bolgarije, v skupini D pa je ljubljanska Iskra Delta Ježica na gostovanju v Anconi zmagala z 89:79 (45:38). Pri ljubljankankah sta bili najuspešnejši Dornikova (28) in Spainova (17), pri domačinkah pa Fordova (26) in Menkenova (20).

Danes pokal prvakov

V pokalu prvakov bodo danes tri srečanja. Milanski Tracer go gostoval na sila neugodnem igrišču Makabija v Tel Avivu, kjer je težko pričakovati ugoden rezultat. Nič bolje se ne obeta Zadru, ki bo sicer igral doma, vendar proti žaljigrisu iz Kaunas. V tretji tekmi se bosta pomerila Real Madrid in Orthez.

Več tekmovanj v Val Badii in Grödnu

Pester smučarski konec tedna

BOCEN — Veleslalom za svetovni pokal, ki bi moral biti v nedeljo v Val D'Iseru, a je odpadel zaradi pomanjkanja snega, bo na sporedu v ponedeljek v Dolini Badia. Tako so včeraj odločili organizatorji svetovnega pokala. V Val Badii se bosta v nedeljo in ponedeljek zvrstila kar dva veleslaloma, več sto oseb pa je že na delu, da pripravi tako veliko športno manifestacijo. V Badii imajo napravo za umetno sneženje, tako da se bosta tekmovanji redno odvijali. Proga Gran Risa je že lani gostila svetovno prvenstvo, smučarji pa so jo pohvalili zaradi tehničnih značilnosti.

Včeraj se je v Grödnu odvijala poskusna vožnja smuka za svetovni pokal, ki bo v soboto v isti dolini. Izkazali so se Italijani, saj so zasedli prva tri mesta. Najboljši je bil Mair (2'03"90) pred Cigollo (2'05"00), Giorgi-om Piantanido, Zahodnim Nemcem Ruppom in Sbardelottom.

V drugi neuraadni vožnji je Mair padel, prav tako Marzola in Coltruri,

vendar se ni nihče od njih poškodoval. Tokrat je bil najboljši Avstrijec Pfaffenbichler, najboljši od Italijanov pa je bil Sbardelotto (17.). Uradne vožnje bodo na sporedu danes.

Na veleslalomu za FIS točke, veljavnem za evropski pokal v Obereggnu je zmagal Zahodni Nemec Armin Bittner, ki je za skoraj sekundo prehitel Japonca Okabeja. Carlo Gerosa je bil odličen šesti, Heinz Holzer pa deseti. Velika protagonista tega veleslaloma sta bila Italijan Grigis in svetovni prvak Nillson, ki pa sta v drugem spustu izpustila vrataca.

VRSTNI RED: 1. Bittner (ZRN) 1'56"76; 2. Okabe (Jap.) 1'56"58; 3. Wernndl (ZRN) 1'56"76; 4. Gstrein (Av.) 1'56"81; 5. Ishioka (Jap.) 1'57"31; 6. Gerosa (It.) 1'57"82; 7. Tritscher (Av.) 1'58"06; 8. Beck (ZRN) 1'58"84; 9. Pongelov (Bol.) 1'58"84; 10. Holzer (It.) 1'59"02.

Danes bo v Obereggnu na sporedu superveleslalom.

Odbojka: v sinočnji pokalni tekmi

Poraz Mebla v Nabrežini

Meblo - Mogliano Veneto 0:3 (8:15, 8:15, 7:15)

MEBLO: Kralj, Nacinovi, Maver, Klemše, M. in N. Grgič, Žerjal, Garbini, Pertot, Vidali in Malalan.
TRAJ. SETOV: 20, 22 in 10 minut.
NABREŽINA — Prva pokalna tekma med Meblom in Moglianom Venetom, veljavna za uvrstitev v šestnajstino finala, se je končala s prepričljivo zmago gostinj. Kljub temu da so gostje dokaj mlade (razen kapetanke Fag-gian), so v Nabrežini pokazale veliko bolj zanesljivo igro, in to od samega začetka pa do zadnjega sodnikovega žvižga. Odlična podajalca Zanettijeva (letnik 1970) je zalagala napad z uporabnimi žogami, saj je blok domačink le tu pa tam zaustavil njihove dobro zasnovane in kombinatorne napade. Pri Meblu pa je največ pešal sprejem in tudi igra v obrambi ni bila najbolj zanesljiva.
Gostje so prevzele vaje igre v roke na samem začetku in so bile stalno v vodstvu v vseh treh nizih. Po tekmi nam je trener Mogliana Antonio Scal-

zotto povedal: »Potem ko smo v prvenstvenem srečanju doma zmagali s 3:2, sem pričakoval izreden odpor Mebla. To se ni zgodilo. Domačinke so veliko grešile (kot tudi mi) in pokazale precej nezanesljivo igro, brez motivacije in prave športne zagrizenosti. (G. F.)

Dopolnilo

V petkovem pregledu o dosežkih naših tekmovalcev smo pravilno zapisali, da je bila članica TPK Sirene in državne reprezentance Arjana Bogatec 5. na evropskem prvenstvu v razredu »evropa« in 14. na državnem mladinskem prvenstvu, kjer je bil Peter Ster-ni 22. Pojasniti pa moramo, da je šlo za absolutno prvenstvo, torej so nastopali tako fantje kot dekleta, medtem ko je bila Sara Bensi (Čupa) 20. na mladinskem ženskem državnem prvenstvu. Povejmo še, da je Lorenzo Bogatec (Sirena), ki je na DP zasedel 11. mesto v razredu »finn«, na evropskem prvenstvu na Madžarskem pristal na 36. mestu.

Kras Trimac: zadnji trenerjevi nasveti

Pred kratkim se je rokometna ekipa Kras Trimac na prijateljski tekmi spoprijela s tržaškim Interjem 1904, in sicer v okviru priprav na rokometno prvenstvo D lige, v kateri nastopata obe postavi. Na sliki vidimo trenerja Vojka Lazarja, ki pred tekmo bodril svoje igralce. Sinoči pa se je prijateljska tekma med mladinskima postavama obeh ekip končala z zmago Tržčanov s tesnim 22:20

Nogomet: disciplinski ukrepi

Precej izključenih

MILAN — V italijanski nogometni A in B ligi je bilo tokrat precej izključenih. Disciplinska komisija je v 1. ligi najhuje kaznovala Schachnerja (Avel-lino), ki ne bo mogel na igrišče dve koli. Za eno tekmo so bili izključeni Gentilini (Brescia), Battistini (Fiorentina), Edinho (Udinese) in Zandonà (Avellino).

V B ligi pa so naložili naslednje kazni: dve koli bo počival Accardi (Campobasso), po eno pa Voscolo (Modena), Pasculli (Lecce), Papis (Messina), Bortolazzi (Parma), Gregucci (Lazio), Lo-seto (Pescara), Mandressi (Catania), Maritozzi (Cagliari), Orati (Messina), Tacchi (Lecce) in Torri (Cremonese).

Haglerju grozijo

PANAMA — Svetovna boksarska organizacija WBA grozi svetovnemu prvaku v srednji kategoriji Marvinu Haglerju, da mu bo odvzela naslov, ker se je odločil, da se bo srečal z Leonardom. WBA namreč zahteva, da se Hagler prej pomeri s Herolom Grahamom.

kratke vesti

Jadranje: Ameriški pokal

FREMANTLE — Z včerajšnjo osmo regato se je izteklo tudi 3. kvalifikacijsko kolo med branitelji Ameriškega pokala. Lestvica pred polfinalnimi srečanji (27. 12. - 7. 1. 1987) je naslednja: Kookaburra III 50 točk; Australia IV 38; Kookaburra II 31; Steak'n Kidney 9. Izzivalci so včeraj imeli prost dan.

Optimizem in doping

TOKIO — Pred nedeljskim nogometnim srečanjem med romunsko Steauo in argentinskim River Platejem, veljavnim za medcelinski pokal, vlada v obeh taborih velik optimizem. Še posebno evforični so zlasti Argentinci, ki ne skrivajo prepričanja, da bo pokal njihov. Nekoliko jih je zmotila le odločitev mednarodne nogometne zveze, ki je zaradi jemanja poživil za eno leto izključila Ramona Miguela Centuriona. Kaže pa, da bi Ramon moral na klop in tako njegova izključitev ni načela njihovega optimizma.

Kar 24 izključenih

NEW YORK — Kar 24 udeležencev nedavnega maratonskega teka v New Yorku so izključili, ker so se enostavno izognili nekaterim kontrolnim točkam.

Košarka: proti mladincem Stefanela

Jadran predvsem za uigravanje

Jadran - Stefanel (ml.) 96:70

JADRAN: Rauber 18, Daneu 18, Gulič 12, Žerjal 8, Sosič, Lokar 18, Štoka 6, Čuk 8, Terčon 4, Ban 4.

Jadranovci so sinoči odigrali koristno trening tekmo proti solidnim, telesno močnim Stefanelovim mladincem, med katerimi je nekaj res dobrih posameznikov (Gambelli, Jemmolo, Persico), ki so že nastopili tudi v prvi ekipi.

Igra je bila hitra, zlasti v protinapadu ni manjkalo nekaj atraktivnih potez. Jadran je dal večji poudarek prav protinapadu in metu od daleč, drugače pa je v glavnem uigraval že utečene sheme. Malo je igral edinole Marko Ban, ki je imel nekaj težav z želodcem, vendar ni nič zaskrbljujočega.

Tekma je bila še zlasti koristna pred nedeljskim gostovanjem na »vročem« igrišču v Oderzu. Po globah, ki jih nalagajo društvu, bi se dalo sklepati, da so tako občinstvo kot nekateri odborniki precej vročerkvni in nešportni.

Košarka: Turnir mesta Trst

Boru derbi z Bregom

BREG - BOR 29:75 (18:43)

BREG: Punis 4 (0:3), Tul 2 (0:2), Gigante 2 (0:4), Bandi, Salvi 9 (1:7), Corbatti 1 (1:2), Samec 7 (1:2), Novak 4, Vodopivec, Žerjal.

BOR: Filipčič 9 (3:6), Korošec, Possega 8 (0:3), Bajc 19 (3:6), Martinolich, Bajt, Colja, Brus 4, Tomsich 19 (3:6), Vodopivec 16 (3:4), Križmančič, Ziberna, Cok.

ON: Breg 15, Bor 19; PM: Breg 3:20, Bor 12:25; 3 TOČKE: Vodopivec 1.

Breg je sklenil nastope na Turnirju mesta Trst z novim porazom. S solidno peterko Bora so se Brežani enakovredno kosali le v prvi četrtini, nakar so, nenazadnje tudi zaradi odsotnosti nekaterih ključnih igralcev, povsem popustili. Pohvalili bi le Samca, medtem ko so od borovcev največ pokazali Bajc, Tomsich in Vodopivec.

obvestila - obvestila

ŠD MLADINA
obvešča, da za letošnje tradicionalno zimovanje, ki se bo odvijalo na Pohorju od 20. do 27. decembra 1986, se zainteresirani lahko vpišejo in dobijo vse podrobne informacije do nedelje, 14. t.m., od 19. do 21. ure v Domu A. Sirk v Križu.

ŠD BREG — SMUČARSKI ODESEK
priredi od 22. do 28. t.m. zimovanje v Domu Mangart v Žabnicah. Vpisovanje še jutri 12. t.m. od 20.30 do 21.30 na sedežu društva. Nadaljuje pa se tudi sejem rabljene smučarske opre-

me na društvenem sedežu in sicer od 20.30 do 21.30.

SPDT
obvešča, da se na Liceju Prešeren (Vrdelska ulica 13/2) nadaljuje pred-smučarska in rekreacijska telovadba vsak petek ob 20.30. Telovadbo vodi Davor Zupančič.

GIMNASTIČNI ODESEK ŠZ BOR
sporoča, da danes, 11. t.m., odpade vadba ritmike za najmlajše ob 17. uri.

OBLAČILA
ŠPORTNA
OPREMA

Veliah Sport

TRST — Ul. Ponziana 5 — Ul. dell'Istria 13 - tel. 744237

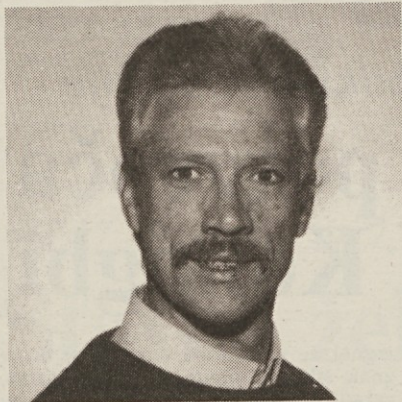
PROMOCIJSKA PRODAJA

S POPUSTI OD 10% do 50%

obv. obč. 25/10/86

Pogovor z načelnikom smučarskega odseka SPDT P. Fachinom

Tudi letos bogat spored

»Novosti je tudi letos več. Omenil bi le dejstvo, da bodo imeli vsi otroci na naših smučarskih tečajih in izletih varstvo, saj bodo za to skrbeli naši učitelji in smučarji. Poleg tega bi hoteli spet oživiti, skupno z alpinisti, turnosmučarsko delovanje, kar se pa tiče tekmovanj, radi bi organizirali smučarsko tekmo »na hendikap«, ki se že nekaj časa vrstijo širom po Italiji. Sicer pa bomo kaj kmalu začeli s tečaji, izleti in tekmami.«

Opiši kje, kdaj in kako bo potekal letošnji smučarski tečaj.

»Tečaj bo že deseto leto v Ravasclettu, oz. na Zoncolanu, saj se s tamkajšnjimi smučarskimi učitelji odlično ujamemo, bo pa v tednih 11., 18. in 25. januarja in 1. februarja 1986. Cene bodo iste kot lani, in sicer štiri tedenske vožnje z avtobusom in tečaj stane 75.000 lir, štiri tedenske samo tečaja (prevoz je torej z osebnimi avtomobili) stane 35.000 lir, štiri tedenske samo prevoza z avtobusom pa 48.000 lir.

Kaj konkretno pomeni ta dolgoletna izkušnja odseka, ki mu načeluješ?

»Pomeni mnogo. Spomniti se moramo na zamejsko tekmovalno ekipo MZSTE, ki jo seveda sestavljajo tudi naši smučarji ter recimo na izkušnjo pri organiziranju in vodenju raznih tekmovalnih (dj)

Priprave na bližnjo smučarsko sezono se pri naših društvih, ki gojijo ta šport, seveda začnejo mnogo pred nastopom koledarske zime. Da bi zvedeli, kakšna bo bližnja smučarska sezona pri Slovenskem planinskem društvu v Trstu, smo se pogovorili z načelnikom smučarskega odseka SPDT Pavlom Fachinom.

Kakšne so novosti, ki jih za to sezono pripravja smučarski odsek, mimo seveda običajnega programa, ki ste si ga zastavili že pred meseci?

Šport na Primorskem

Največ pozornosti odbojgarskim tekmovanjem

Tako množične udeležbe na prvem polednem teku po novogoriškem Panovcu verjetno v nedeljo nihče ni pričakoval. Na start je prišlo kar 320 tekačev, od tega velik del iz zamejstva, pa tudi iz oddaljenejših krajev v Italiji in celo iz Turina. Akcija novogoriške sekcije rekreativnih tekačev Utrip je torej povsem uspešna in je na najboljši poti, da postane tradicionalna. Vsi, ki so končali 17 kilometrov dolgo progo po novogoriških ulicah in gozdnih stezah Panovca, so dobili priznanja. Podobna prireditev je bila gorski tek pod Krn, ki so se je tudi udeležili tekači iz Italije.

Med ligaškimi tekmovanji na Primorskem je največ pozornosti veljalo odbojgarskim. V drugi zvezni ligi za moške sta prijetno presenetila Koper Cimos in Nova Gorica. Koprčanke so doma premagale favorizirani Gradačac, Novogoričanke pa v gosteh Kaštelo. Salonit je v moški ligi sicer izgubil srečanje v Ljubljini, vendar je kot prvi v letošnjem prvenstvu osvojil niz proti tej vodilni ekipi. Izola je v slovenski ligi po pričakovanju klonila proti Granitu.

V slovenski košarkarski ligi je prvo zmago dosegel Koper in sicer nad Novolesom, v derbiju je Postojna izgubila z Jeklotehno, Kraški zidar pa je bil šibkejši od Ježice. (DK)

trener franko drasič o meblovih tekmah

Še vedno preveč napak v naši igri

Poraz v Fiesse me ni preveč presenetil. Od samega začetka prvenstva ne izrazimo v uradnih tekmah vsega dela, ki ga opravimo na treningih, med tednom. Čeprav smo že štirikrat zmagali, nismo še zadovoljni s svojo igro. Tudi po zmagi ne začitimo zadoščenja, da smo med tekmo opravili svojo dolžnost. Vsebi čutimo zavest, da znamo mnogo bolje igrati, a tega nismo sposobni dokazati na igrišču. Sobotna tekma je pokazala, da smo na tehničnem in fizičnem področju pred ostalimi ekipami, saj smo kolikor toliko dober napad vedno zaključili v lastno korist in smo več kot dve uri trajajočo tekmo fizično bolj vzdržali kot nasprotnice. Kar moti, je izredno visoko oštevilo napak v najrazličnejših osnovnih vrstah, od servisa do sprejema, od obrambe do podaje. Napake v teh elementih se potem poznajo ob končnem izkupičku tekme.

Kako si torej lahko razlagamo ta psihični padec deklet na uradnih tekmah?

in čeprav smo tisto srečanje izgubili, ocenjujem takratno našo igro kot najkakovostnejšo.

Verjetno se bo po nedeljskem srečanju marsikdo vprašal, zakaj pa naša igra ni bila ustrezno rezultatsko nagrajena. Kakor sem jaz videl tekmo, so razlogi ti:

- prelagodna obramba v prvem polčasu, predvsem na zunanjih igralcih. Prestrašeni od zvonečih imen njihovega visokega dvojca Rigo - Momentè, smo vodji igre dovolili, da se je razigral in ga zaradi tega nismo uspeli umiriti do konca. Ta igralec je s svojimi prodori povzročal zmedo pod našim košem, na njem smo si nabirali osebne napake, začeli so padati medsebojni očitki, ponovno polemiziranje z nedoraslo sodniško dvojico, to vse

je pripomoglo k solidnemu vodstvu gostov;

- nismo imeli našega dne, kar se tiče uspešnosti realiziranja metov. Le malo košev smo dosegli z lahkoto, veliko večino smo si jih morali prigarati. Niti enega igralca ni bilo, ki bi bil z meti iz razdalje vsaj 50% uspešen. Mauro, Sandi in Stefano so večinoma metali iz pravih pozicij, ob pravem času, vendar tokrat nenatančno;

- igrali smo proti ekipi, ki je bila v tretcu vodilnih, s samo dvema porazoma proti našim petim. To je kolektiv, ki ima glavo in skoraj vso njegovo početje ima svoj smisel. Na dosežanih gostovanjih so v povprečju prejeli 80 in dali 84 točk. Torej ne dovoljujejo domačinom, da bi se razigrali in tako so s tem svojim stilom tudi nam znižali uspešnost meta;

- stihislo igranje v napadu v drugem polčasu. Nismo se držali dogovorjenih začetkov akcij, žoga je prepočasno potovala od igralca do igralca, igrali smo statično in čakali čudež, poklon, nasmeh sreče. Na koncu smo bili res obdarovani z uspešnim prostima metoma Marka Bana, toda ta obdaritev je prišla kot nagrada za našo uporno in srčno igro v obrambi,

za katero so zaslužni vsi igralci, ki so v drugem polčasu dali delež skupinskemu uspehu.

Prireditvi je kot Jadranov gost pristojoval Boris Kristančič, verjetno najbolj znano slovensko košarkarsko ime, predsednik strokovnega sveta košarkarske zveze Jugoslavije. Kot vodjo in iniciatorja tekmovanja Alpe-Adria, ki dobiva vse večji pomen v tem prostoru in v katerega B skupini je sodeloval tudi Jadran, ga je zanimal kvaliteten nivo košarke, ki se igra v tem prvenstvu. In ne samo to, zanimala ga celotna zamejska košarka, ki jo želi še bolj povezati s slovensko na drugi strani meje. Morda se bo iz tega izcimilo plodno sodelovanje, odvisno pa ne bo samo od trenutne uspešnosti zamejcev na vseh nivojih košarkarskega udejstvovanja, važno vlogo bo igral predvsem ambiciozno zastavljen dolgoročni program našega razvoja. Za konec še nekaj njegovih misli o srečanju in naši igri: zelo visok ritem, pohvala obrambi, ki je tako agresivna, da je stalno na meji osebne napake in kot taka zahteva veliko prizadevnosti ter taktične podkovanosti, kot krona pa neverjetno spodbuden ambient, ki ga je navdušil, po njegovih besedah, celo ganil.

igor orel o tekmah vala kmečka banka

Kljub porazu zadovoljili

Val Kmečka banka si zasluži zelo visoko oceno za sobotni nastop. Kljub porazu so se Goričani zelo dobro držali. Pred začetkom tekme nisem nič stavil na valovce. Vse je bilo proti njim. Že megla, ki nas je spremljala od doma do Motte di Livenza, je slabo vplivala na razpoloženje igralcev. Ko so vstopili v telovadnico se jim je razpoloženje še poslabšalo. Že dolgo časa nisem videl tako slabe in »odvratne« telovadnice.

Tekma se je za Val Kmečka banka začela, tako kot sem predvideval: obupno. Začetna postava pri Valu Kmečka banka je bila zopet standardna, t. j. Plesničar in Stančič podajača, delovali izredno učinkovito. Ko sem že mislil, da bo tekma konec po samih treh setih, je prišlo do preobrata. Val Kmečka banka je vrnil domačim milo za drago ter izenačil stanje v setih na 2:2. Pred začetkom zadnjega, odločilnega seta sem si mislil, če Val Kmečka banka v začetku seta takoj povede za tri, štiri točke, bo tudi na koncu slavil. Po četrtem setu je bilo namreč očitno, da ima ekipa Elettronica Veneta določene psihološke težave, očitno ne trpi, da mora zasledovati nasprotnika. Zato ne morem pripisati poraza domače šesterke v tretjem nizu klasičnemu padcu zbranosti. Po izdatnem vodstvu Vala Kmečka banka (9:1) je domače moštvo reagiralo ter dohitelo valovce in celo prešlo v vodstvo s 13:12.

Mislil, da so domačini zelo dobro izkoristili odmor pred petim setom, pridobili so namreč izgubljeno zbranost.

V petem setu so sicer prvo točko izbojevali goriški odbojkarji, a je bilo to očitno premalo. Do rezultata 8:3 v korist domačina je bila sicer igra izenačena in napeta, toda Valu ni uspelo preobrniti potek tekme v svojo korist.

ob robu naših nogometnih igrišč

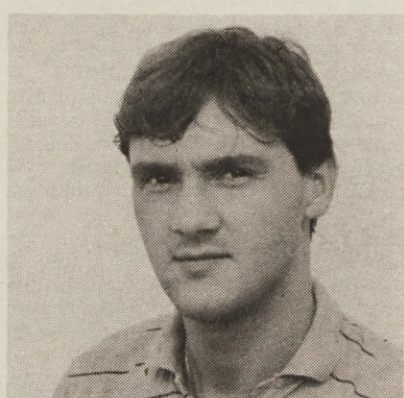
Tokrat o zgrešenih enajstmetrovkah

Zgrešene enajstmetrovke so zadnje čase predmet živahnih diskusij. Zaradi zgrešenih strelav z bele točke so namreč kar štiri italijanske ekipe izpadle v evropskih klubskih pokalih in enaka usoda je doletela tudi reprezentanco under 21, ki je po enajstmetrovkah izgubila v finalu s Španijo. Vse kaže torej, da zgrešene enajstmetrovke tudi niso več presenečenje.

In tako je v soboto v kvalifikacijskem srečanju za EP proti Malti Altobelli zgrešil kar dve najstrožji kazni. Torej če si profesionalci privoščijo takih napak, čemu si ne bi to »privoščili« tudi naši amaterji. Na nedeljskih prvenstvenih tekmah se je namreč zgodilo, da sta dve naši moštvi (Vesna in Kras) napravili veliko priložnost.

V našem komentarju si bomo torej tokrat zadali nalogo, da ugotovimo, kako je z enajstmetrovkami pri naših ekipah.

Naše enajsterice na Tržaškem so imele doslej na razpolago 15 enajstmetrovk. Od le-teh so 11 uspešno izvedle (Kras v tekmah z ekipo Architrave; Primorje v srečanjih z moštvi Zau-leja, Muggesane in Vesne 2; Breg v tekmah z ekipami GMT, Rabuiesaja in Roianeseja; Primorec v srečanjih z moštvo S. Andrea in S. Marca; Gaja pa v tekmah s S. Anno). Štiri naši nogometarji pa so enajstmetrovke zastreljali,

Fabio Candotti (Vesna)

li, in sicer Fabio Ražem (Zarja - Campi Elisi), Albertini (Breg - Don Bosco), Granata (Kras - Staranzano) in Pisani (Vesna - Zauale).

Naj omenimo tudi, da so sodniki dosodili proti našim ekipam devet enajstmetrovk. Od le-teh so nasprotniki dosegli osem zadetkov. Eno enajstmetrovko pa je uspešno ubranil Primorčev vratar Serra v tekmah z Romano.

Da bi kaj več zvedeli o »fenomenu zgrešenih enajstmetrovk«, smo se obrnili do Vesnina nogometarja Fabia

Candottija, ki je za svoje moštvo večkrat streljal z bele točke.

Fabio, ki igra v članski ekipi Vesne od sezone 79/80 in bo kmalu opravil kar 200 prvenstvenih nastopov v dresu »plavih«, je v tem obdobju skupno streljal petnajst 11-metrovk (5 v sezoni 80/81, dve v 82/83, 5 v 83/84 in 3 v sezoni 84/85). Od teh je zgrešil le eno.

Fabio, zakaj nogometarji zgrešijo toliko enajstmetrovk?

»Mislim, da pri zaključevanju enajstmetrovk, odkar se igra nogomet, so nogometarji nekajkrat zgrešili in ne vidim nič posebnega, če zgrešijo tudi sedaj. Morda se letos o tem več govori, ker so bila zaradi tega nekatera italijanska moštva izločena iz evropskih pokalov. Pri tem seveda ne morem reči, če so sedaj vratarji spretni ali pa da so strelci slabše pripravljeni. Verjetno pa je, da bi o zgrešenih enajstmetrovkah toliko ne govorili, ko bi italijanske ekipe ne izpadle iz pokalov.

Kdo določi igralca, ki bo izvedel enajstmetrovko?

»Ponavadi pred tekmo trenerji vedno določijo dva nogometarja, ki naj bi streljala 11-metrovko. V trenutku pa, ko je treba streljati enajstmetrovko, se za to odloči navadno nogometar, ki je najboljše počuti, oziroma, ki si prevzame to odgovornost. To se je zgodilo tudi nam v nedeljo, ko se je za strel odločil Pisani in na žalost zgrešil. Tudi jaz sem zgrešil 11-metrovko, in sicer v sezoni 80/81 (7. kolo 2. 11. 80 proti Costalungi), na srečo pa smo tekmo vseeno osvojili z 2:1 in prav isto sezono smo si zagotovili tudi napredovanje v prvo amatersko ligo.

Bruno Rupel

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je v 3. AL med drugim za dve koli izključila Miloša Tula (Breg), v prvenstvu naračajnikov pa za eno kolo Marka Prašlja (Primorje).

Od telesne do gibalne vzgoje

Z odločbo predsednika republike so izšli 12. februarja 1985 novi Didaktični načrti za osnovno šolo. Odločba je bila objavljena v Uradnem listu št. 76 dne 29. marca 1985 in je torej že nekaj časa polnoveljavna. Preusmerjanje in uresničevanje novih učnih načrtov pa bo gotovo trajalo precej časa, preden bomo smeli reči, da osnovna šola načrte izvaja, da so jih učitelji prebavili in da jih učenci prejemajo v stvarnosti. V tem sestavku nas zanima zadnja postavka novih učnih načrtov, ki obravnava telesno gibanje. Že sam naslov je značilen in kaže na miselni razvoj, do katerega je prišlo po spoznanjih, ki so doživela svoj krst na tujem, zlasti v Franciji, pa tudi zaradi dozorevanja dogodkov in telesnokulturne teorije v sami državi. Tu je treba seveda poudariti, da je bilo marsikaj dognanega in že sprejetega tudi vzhodno od Fernetičev, a je že tako, da znanje iz tiste smeri ni dobrodošlo ali vsaj ni dojeno z navdušenjem. Torej eden izmed vidikov vzgojnega pristopa na osnovnih šolah se odslej imenuje »gibalna vzgoja« in ne več »telesna vzgoja«, kot je bilo napisano v učnih načrtih leta 1955.

Besede in izrazi imajo očitno svojstven pomen in vsebino. Tako ni vseeno, če rabimo besedo fizikultura ali besedo šport, besedo gibanje ali izraz telesna kultura, pa čeprav izjavimo preval v okviru vseh teh pojmov enako. Tako je očitno, da telovadba, telesna vzgoja in gibalna vzgoja ne pomenita istega ne glede izhodišč, ne glede pristopa in v mnogih primerih niti glede izvajanja. Če zelo poenostavimo, smemo trditi, da je »šolska telovadba« imela svoji izhodišči v redu in zdravju; to ni nič napačnega, nasprotno, a je omejevalno. Zato je »telesna vzgoja« izhajala in še vedno izhaja iz teh dveh vrst, a jima je dodala še prvine vzgojnosti v širšem pomenu besede, socialnosti v smislu navajanja na človeško skupnost, posegala pa je tudi na področje duševnega in umskega razvoja. Kljub temu je imela in ima že v naslovu besedo, ki jo ob vsej opevani in dejanski enotnosti človeškega organizma, omejuje le na en del, v veliko zadovoljstvo tistih, ki samovšečno desno in levo razlagajo krilatiko o zdravem duhu v zdravem telesu, pri tem pa si zadovoljno mislijo, da imajo oni opravka z duhom, drugi pa naj se le ubadajo tam nekje nižje s telesom.

Tako je izraz »gibalna vzgoja« ustrenejši v tem smislu, saj tudi likovni vzgoji pravimo »likovna« in ne »vzgoja desne roke, ki naj postane spretnjša pri izoblikovanju figur«. Vsi vemo, da je roka pri oblikovanju nekega lika le ena od vrst, ki nam omogočajo, da to dosežemo. Zakaj ni potem povsem jasno (marsikomu), da ne igra pri zapletenem napadu peterke na koš svoje vloge le »telesnost« v omejevalnem smislu izraza, ki ga navadno podrazumemo? Ali pri tekmovalnem obhodu poligona? Ali pri razlikovanju med desnim in levim obratom, da se približamo prvini, ki zadeva osnovnošolskega otroka?

Ob vsej zapletenosti izrazja, ki je prisotno v tem zadnjem poglavju novih učnih načrtov, se mi zdi naslov zadet, upravičen, primeren prav zato, ker gre za osnovno šolo. Zabeležiti je treba, da so se v tridesetih letih stvari premaknile, sicer ne bi mogli najti v načrtih enega izmed uvodnih odstavkov, ki bi se v sprevedu lahko glasil takole: »Osnovna šola zato v okviru vzgoje, ki je usmerjena tudi k zavesti o važnosti telesa kot izraza osebnosti in kot pogoj odnosov, sporočilnosti, izražanja in delovanja, spodbuja gibalne dejavnosti in tekmovalne igre.« Besedilo se potem tako nadaljuje: »Pri spodbujanju takih dejavnosti osnovna šola ob tem, da smatra gibanje — enako kot ostale vrste izražanja — popolnoma vključeno v proces dozorevanja osebne samobitnosti, skrbi za vzgojne smotre, ki jim je treba slediti glede na vse osebnostne razsežnosti: morfološko-funkcionalne, umskokognitivne, čustvenoetične in družbene.«

V okviru pristojnih ustanov pripravljajo in izoblikujejo obsežen načrt dodatnega usposabljanja učiteljskega kadra v vseh smereh, ki jih predvideva predmetnik. Vtis imam, da je načrt tako obsežen, a na drugi strani razdrobljen, da ga osnovno šolstvo enostavno ne bo držalo, saj bi moral trajati pet let, že sedaj pa nastajajo težave, ker prijavljeni učitelji in učiteljice ne morejo obiskovati posvetov, ker jih ista uprava, ki jih v to sili, ne oprosti rednih službenih dolžnosti. Kar se posebej manjšinskega šolstva tiče, pa vidim odprta vprašanja v prevodu učnega načrta in v njegovem prilagojevanju našemu izročilu. Ne gre samo za zgodovino in slovenščino, gre tudi za gibalno vzgojo, saj so naša izhodišča verjetno različna, večših zamudniška, večših pa enostavno preroška.

ALDO RUPEL

ČE HODIŠ SAMO V ENO
IN ISTO TRGOVINO, NE
BOŠ NAŠEL, KAR SI ŽELIŠ!

TRST
Tel.: 767235
Trg sv. Jakoba 6

vergani
pelleterie

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 120 - din, naročnina za zasebne mesečno 350 - din, letno 3.500 -; za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200 - din.

Posetni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

11. decembra 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Ob štiridesetletnici ustanovitve UNICEF Lakota in boleznit terjajo visok davek med nerazvitimi

TRST — Prav te dni poteka 40 let, odkar so v sklopu delovanja OZN ustanovili sklad Unicef za otroštvo. Unicef je nastal iz prepričanja, da otroštvo predstavlja najdragocenejšo dobrobo človeštva in edino, nepreklicno zagotovilo njegove bodočnosti. Žal, še danes po vsem svetu, zlasti pa v deželah Tretjega sveta, dnevno umre 40 tisoč otrok zaradi podhranjenosti in bolezni. Svetovni sklad Unicef, ki je med drugim dobil tudi Nobelovo nagrado za mir leta 1965, pa kljub vsemu tvega ukinitve zaradi pomanjkanja sredstev, ki se vanj stekajo v največji meri kot pobuda posameznikov in zasebnih organizacij.

Na tržaškem pokrajinskem sedežu italijanskega odbora Unicef je včeraj njegova predsednica Dorita Chersevani predstavila tisku in javnosti skupno poročilo organizacije za prihodnje leto. Čeprav v njem zasledimo številne pozitivne podatke, pa ostaja dejstvo, da otroci po svetu še vedno umirajo zaradi pomanjkanja, ki je posledica vojn in političnih sporov med raznimi silami. Nobena naravna katastro-

fa ni še nikoli terjala toliko otroških življenj kot »tiha nuj« ali lakota in posledice bolezni.

Doslej je organizacija Unicef veliko naredila v korist otrok po svetu: omogočila je množično cepljenje proti boleznim, ki v sodobnem svetu že izumirajo in tudi proti takim otroškim boleznim, ki dehabilitirane in podhranjene otroke izčrpajo do smrti, kar se v civiliziranem svetu sploh ne dogaja več. Matere uvaja v pravilno prehranjevanje novorojenčkov, skrbi za strokovno pomoč osebam, ki jim ni dana možnost, da bi se kakorkoli izobrazile, kar je najpomembnejše, pa se bori za naravno pravico otrok do življenja in razvoja v demokratičnem svetu, v miru in ljubezni.

»Ponos človeštva naj ne bi bil v neustavljivem razvoju tehnologije in znanosti temveč v ustvarjanju take družbe, ki bi celotnemu človeštvu zagotovila dostojno življenje,« je eno od temeljnih gesel Unicefa in obenem tudi poziv celotnemu človeštvu, da se nad podatki o umrljivosti zapostavljenih otrok globoko zamisli.

Bivši tiran uživa v Srednjeafriški republiki še simpatije

Proces proti Bokasi povzroča težkoče predsedniku Kolingbi

BANGUI — Proces proti bivšemu »cesarju« Srednjeafriške republike Jeanu-Bedelu Bokasi utegne spraviti njenega predsednika Andreja Kolingbo v kočljiv položaj. Če bo sodišče nekdanjega tirana obsodilo na smrt in če ga bodo tudi zares usmrtili, bo to po-

menilo po mnenju mnogih tukajšnjih diplomatov hud udarec naporom Kolingbe, da vtisne državi »bolj human« pečat, z druge strani pa bo to razjarilo prebivalstvo v pokrajini Lobaye, kjer je Bokasa rojen. Če pa bo Kolingba po smrtni obsodbi Bokaso pomilostil in

izgnal, že spet ne bo v redu, ker bo to znak šibkosti glede na grozodejstva, zaradi katerih je samozvani cesar na zatožni klopi. Kolingbi ne gre torej zavidati, če pa mu bo uspelo zadevo rešiti, si bo položaj še utrdil.

Bokaso so vrgli s prestola leta 1979 in ga obtožili množičnih pokolov, ljuodožerstva in polastitve državnega denarja, zaradi česar je bil leto pozneje obsojen na smrt v odsotnosti, saj se je bil zatekel v Francijo. Ko se je 26. novembra Bokasa znašel pred sodniki v Banguiju, kamor se je vrnil oktobra, mu je množica ploskala, ko je zahteval, naj mu pravijo maršal in ne vojak, in ko je očital bivšemu francoskemu predsedniku Giscardu d'Estaingu, da si je izmisлил obtožbe na njegov rovaš samo zato, da bi opravičil pošiljatev francoskih čet v Srednjeafriško republiko, da ga strmoglavijo. Naklonjenost precejšnjega dela prebivalstva uživa Bokasa tudi zato, ker ljudem ni po volji sedanja politika zataganja pasu. Sicer pa bo rezultat vsega tega znan menda sredi tega meseca, ko se znova sestane sodni zbor.

Odslej Coca Cola tudi v SZ

ATLANTA — Coca Cola Co. je sporočila, da je s funkcionarji trgovinskega sektorja Sovjetske zveze sklenila dogovor o svoji prisotnosti v tej državi realnega socializma. Sporazum, vreden trideset milijonov dolarjev, bo trajal šest let, predvideva pa dobavo te osvežujoče brezalkoholne pijače v številnih mestih SZ.

Sedaj jo prodajajo samo v trgovinah, odprtih za tuje državljane.

Sporazum nadalje predvideva prodajo aparatov za točenje pijače pri pulnih javnih lokalov in proizvodnih linij za Coca Colo.

Svoje čase so v državah vzhodnega bloka v Coca Coli videli simbol kapitalizma in vsega, kar je slabega povezanega z njim. Postopoma so posebno mladi ovrgli takšno gledanje in sprejeli pijačo za nekakšen svoj simbol.

Veliko pred SZ so tudi na Kitajskem odprli pipe tej pijači, ne da bi s tem postavili pod vprašaj svojo pot.

Italijani se starajo

RIM — Danes ima v Italiji ena oseba na pet, skupno jih je okoli 18 odstotkov, več kot 60 let: odstotek se bo v prihodnje povečal in bo leta 2000 dosegel 22, leta 2025 pa kar 26 odstotkov. Na 100 danes rojenih otrok jih bo 42 doseglo starost 80 let, medtem ko jih je leta 1900 doseglo samo 9. Dviganje povprečne starosti spremlja padec rojstev. Tako imajo denimo v Liguriji najnižji odstotek rojstev na svetu: samo 0,98 otroka na vsako rodno dvojico. V zvezi s postopnim staranjem prebivalstva, ki postavlja Italijo na tretje mesto med najbolj industrializiranimi državami sveta (pred njo sta samo še ZRN in Švedska) država še ni sprejela ukrepov, da bi novim razmeram prilagodila socialni sistem, strukture in storitve. To je včeraj na posvetovanju o staranju v zahodnih družbah ugotovil Antonio Golini, direktor Zavoda za raziskave o prebivalstvu.

Naraščanje števila starostnikov spreminja ekonomsko-socialni sistem: danes ima družinska skupnost z enim samim članom pod 65 let 1,038.000 lir mesečnega prihodka. Znesek se zniža na 693.000 lir, če ima nad 65 let. Državljeni v starosti med 12 in 59 let porabijo letno za 50.000 lir zdravil, nad 60 let pa za 154.000 lir. Po besedah Golinija bo potrebno spremeniti tudi namembnost objektov: predimenzionirane porodnišnice v oddelke za starostnike, osnovne šole pa v liceje in domove upokojenec. Golini nadalje predlaga poenostavitve navodil za uporabo izdelkov prehrane in farmaceutske industrije, da jih bodo starejše osebe razumele.

Staranje bo spremenilo tudi odnose med Severom in Jugom, kar bi morali že sedaj upoštevati. Najhitreje »se starajo« dežele Ligurija, Piemont in Toskana, kjer je že nad 22 odstotkov oseb, starih nad 60 let (v Trstu celo 28 odstotkov), medtem ko so dežele Kampanija, Apulija in Kalabrija »najmlajše«.

Sikhovski študentje grozijo indijski vladi

AMRITSAR — Aktivisti študentskega sikhovskega gibanja, ki so si pred nedavnim prevzeli odgovornost za pokol 24 hindujcev na mestnem avtobusu, grozijo indijski vladi z novimi terorističnimi akcijami.

Indijsko sodstvo je namreč obsodilo na smrt tri Sikhe, ki so umorili Indiro Ghandi in bi jih morali v kratkem obesiti. Proti izvedbi smrtnih kazni svojih treh pajdašev, je glasnik sikhovskega gibanja Gurbaj Singh izjavil, da bodo Sikhi še naprej načrtno izvajali teroristične akcije, za katere bo poskrbelo operativno krilo gibanja Khalistan Liberation Force.

Sikhovski študentje pa se bodo znašli tudi nad skrunitelji svetih krajev, policijskimi obveščevalci, izdajalci in nad vsemi, ki napadajo versko skupino, h kateri pripadajo. V ta namen bodo celo ustanovili novo tajno službo, ki bo skrbela za sestavo posebnih seznamov »izdajalcev«. Operativno krilo sikhovskega gibanja naj bi potem obračunalo tudi s temi.

Indijsko vlado pa ne skrbijo samo sikhovske grožnje. Teroristično aktivni so tudi islamski integralisti, ki izvajajo svoje nasilne akcije pretežno v južnoindijski državi Karnataka. Pri ljubljena tarča tako Sikhov kot muslimanov so hindujci in njihove trgovine ter javna poslopja.

Izsušeni občinski rezervoarji Ankara ostala brez pitne vode

ANKARA — Turška prestolnica je že od nekdaj znana kot eno izmed najbolj onesnaženih mest na svetu, zdaj pa jo pesti še hujše zlo: mestne vodne rezerve so na tem se izsušijo.

Občinska uprava se je morala zato odločiti za drastične posege, ki zaenkrat predvidevajo ostre restrikcije pri dobavi vode. Tako, medtem ko so v nekaj dnevih prebivalci pokupili vso vodo, ki jo prodajajo, po starodavni tradiciji, potujoči prodajalci, in vse mogoče posode, v katere je možno hraniti to »redko« tekočino, deluje mestni vodovod en dan vsake štiri in le po deset ur dnevno. To pa še ni

najhujše zlo, saj se v nekaterih mestnih četrtih voda »prikaže« le vsakih osem dni.

V tiski si prebivalci pomagajo kot vedo in znajo. Nekateri plezajo tudi do najbolj oddaljenih gorskih izvirov, drugi pa dolge ure čakajo v vrstah na pokopališčih, kjer je v vodometih vedno kaj vode.

Brez vode so ostale tudi nekatere bolnišnice in kar polovica turških kopalnic, ki so jih morali na vrat na nos zapreti. Zdravniki se vsekakor boje, da se v plitvini izsušenih rezervoarjev vgnezdijo klice virusnih bolezni, predvsem pa hepatitisa.

Toaletni papir kriv uboja

ST. LOUIS — Nathan Hicks, 35 let, je ustrelil z 22-kalibrsko karabinko dve leti mlajšega brata Herberta in se brž nato javil policiji. Zakaj se je ravnal po Kajnovem zgledu? S pokojnim bratom sta bivala v skupnem stanovanju. V soboto je Nathan kupil zavoj z osmimi valjki toaletnega papirja, v ponedeljek pa sta ostala samo še dva, kar pomeni, kot je povedal policiji morilec, da jih je brat v dveh dneh porabil kar šest. To je bilo za Nathana že od sile, zato je zgrabil za karabinko. Herbert je izdihnil tri ure pozneje.

Zakonca v lebdeči hiši

Zakonca - ekvilibrista Henrys bosta živela v »zraku« vse do božiča, ko bosta svoje zaslužke za podvig darovala lyonskim pohabljenim otrokom.

(Telefoto AP)

7.
brosomke
Radilovič - Gale

